

Kelan vuosikertomus
2008

UUDET ASIOINTITAVAT TUKEVAT KESTÄVÄÄ KEHITYSTÄ

Kelan palveluverkko kattaa koko Suomen. Asiakkaan kannalta vaivattominta asiointia on suorakorvausmenettely, joka tapahtuu niin itsestään, ettei välttämättä edes huomaa asioivansa Kelan kanssa. Internetissä hoidettavat sähköiset asiointit eivät kysy aikaa tai paikkaa, ja puhelinpalvelukin hoiduu kotoa käsin. Yhä useampi haluaa hoitaa asiansa internetissä tai puhelimitse käymättä lainkaan toimistossa.

Sähköinen asiointi, puhelinasiointi, suorakorvaus ja postitse asiointi ovat paitsi vaivattomia myös ympäristöystävällisiä asiointitapoja. Jos haluaa kuitenkin asioida toimistossa, senkin voi tehdä ympäristöystävällisesti, sillä toimistomme sijaitsevat yleensä keskeisillä paikoilla ja julkisen liikenteen reittien varrella.

Työn tasaaminen vakuutuspiirien ja -alueiden kesken mahdollistaa toimistojen säilyttämisen monilla muuttotappioalueilla. Se vähentää asiakkaiden tarvetta matkustaa ja tarjoaa työpaikkoja toimihenkilöille paikkakunnilla, joilla ei välttämättä ole paljon vaihtoehtoisia työnantajia. Työn tasaamisella nopeutamme asiakaspalvelua ruuhka-alueilla ja varmistamme yhdenmukaisen palvelun kaikkialla maassa.

Kelan puhelinpalvelua hoitavan Yhteyskeskuksen yksikköjen sijaintipaikkakuntia valittaessa on otettu huomioon työllisyysvaikutukset. Yhteyskeskuksen toimipaikoissa Joensuussa, Lieksassa, Pietarsaassa ja Jyväskylässä työskentelee 140 Kelan toimihenkilöä. Uusin yksikkö avataan Kemijärvellä, ja se työllistää 60 henkilöä.

Siellä, missä ei ole Kelan omaa toimistoa, tarjoamme asiakaspalvelua yhteispalvelupisteissä tai palveluyhteistyönä muitten viranomaisten kanssa.

Hyödynnämme ympäristöystävällisiä työmenetelmiä. Kelaan saapuvat asiakirjat skannataan ja toimitetaan sähköisessä muodossa eteenpäin, jolloin ne voidaan käsitellä missä tahansa Suomessa. Ratkaisu- ja asiakaspalvelutyössä tärkeät etuusohjeet jaettiin aiemmin henkilöstölle kansioissa, joita päivitettiin lainsäädännön muuttuessa. Nyt kansioita ei enää tarvita, koska ohjeet ovat luettavissa intranetistä. Laskujen käsittely ja suurin osa hallinnollisista toimista **hoidetaan** verkossa samoin tiedonsiirto yhteistyökumppaneiden kanssa.

Pyrimme säästämään energiaa kaikkialla, missä se on mahdollista ja edellytämme sitä myös yhteistyökumppaneiltamme. Esimerkiksi tämä vuosikertomus on painettu kirjapainossa, jolla on pohjoismaisen ympäristömerkin käyttöoikeus. Kelan asiakaslehti Elämässä – Mitt i allt painetaan ympäristöystävälliselle paperille, **jossa on 40 % kierrätyskuitua**. Äitiyspakkauksen tuotteiden valinnassa ja muissakin hankinnoissa painotamme ympäristöystävällisyyttä ja kestäväää laatua.

Omassa toiminnassaan Kela tukee kestäväää kehitystä mm. vähentämällä matkustamista. Yhä useampi koulutus toteutetaan verkkokoulutuksena ja yhä useampi kokous video- tai puhelinneuvotteluna. Lähes 6 000 henkilön työyhteisössä tämä ei ole pieni asia.

PÄÄJOHTAJAN KATSAUS

Kelan toiminnassa tapahtui viime vuonna huomattavia muutoksia. Uusi työjärjestys, jossa hallitus vahvisti pääjohtajan ja johtajien työnjaon, perusti uuden kenttäosaston sekä tarkisti etuusosastojen työnjakoa, vahvistettiin kesäkuussa. Se astui voimaan vuoden 2009 alusta.

Toista vuotta jatkunut palvelutoiminnan kehittämisohjelma linjaa yhdessä uudistetun etuusohjelman kanssa Kelan toimintaa. Tavoitteena on yhtenäinen asiakaspalveluprosessi, joka takaa asiakkaille julkisen sektorin parasta palvelua.

Palvelutoiminnan kehittämisohjelman tavoitteena on yhtenäisesti palveleva Kela, jossa asiakas saa tarvitsemansa palvelut helposti ja läheltä, valitsemansa palvelukanavan kautta. Asiakaspalvelutyössä toimiville kelalaisille on tarjottu koulutusta, ja asiakasviestintä on uudistettu kokonaan kehittämisohjelman periaatteiden mukaan.

Samanaikaisesti on kehitetty etuusprosesseja. Prosesseja mallinnettaessa hyödynnettiin vakuutuspiireissä käytössä olevia hyviä käytäntöjä. Yhtenäiset etuusprosessit otettiin käyttöön vuoden 2008 aikana kaikissa etuuksissa. Etuusohjelma linjaa etuuksien toimeenpanoa, ohjausta ja kehittämistä.

Kelan edustajat osallistuivat koko vuoden ajan aktiivisesti Sata-komitean työhön. Komitean tavoitteena on yksinkertaistaa sosiaaliturvalainsäädäntöä. Komitea jätti välimietintönsä ennen vuodenvaihdetta.

Verkkoasiointin suosio kasvoi huomattavasti. Kelan internetsivuilla toteutui 2,4 miljoonaa sähköistä asiointitapahtumaa. Tavoitteenamme oli, että verkossa tehtäisiin 2 % niitä etuuksia koskevista hakemuksista, joita voi hakea sähköisesti. Se toteutui yli odotusten, sillä 4,5 % hakemuksista tuli verkon kautta. Määrä on merkittävä, kun se suhteutetaan kaikkien hakemusten määrään.

Työn tuottavuus lisääntyi 3,9 %. Toimintakulujen osuus kokonaiskuluista oli 3,2 %. Kaikkien hakemusten läpimenoajoissa ei aivan ylletty tavoitteisiin, mutta yleisesti ottaen ne olivat hyvällä tasolla. Vuosittain tehdyssä asiakaskyselyssä toimistopalvelusta saatiin kokonaisarvosanaksi 8,9.

Maamme talouden ongelmat tuntuvat jo Kelassa. Tämän ja ensi vuoden työmääräennusteita on moneen otteeseen jouduttu korjailemaan ylöspäin, koska työttömyysturvan hakijoiden määrä näyttää kasvavan merkittävästi. Pahaa pelkään, että ennen kuin taloustilanne paranee, olemme joutuneet palkkaamaan Kelaan runsaasti uusia työntekijöitä, jotta käsittelyajat eivät pitenisi kohtuuttomasti. Asiakkaiden määrä toimistoissa on jo lisääntynyt. Epätietoinen työttömäksi tai lomautetuksi joutunut henkilö tulee kysymyksineen Kelan toimistoon. Hän ei välttämättä osaa omatoimisesti etsiä tietoja, kun ei ole aiemmin joutunut vastaavaan tilanteeseen.

Talouden elvytyspakettiin liittyvä työnantajien kansaneläkemaksun leikkaaminen vähentää Kelan vakuutusmaksutuottoja 390 miljoonaa euroa jo tänä vuonna. Kun maksu poistuu kokonaan ensi vuoden alusta, valtion osuus kansaneläkkeiden rahoituksesta lisääntyy vuositasolla 1,1 miljardia euroa. Kelan toimintamenojen rahoitus on varmistettava kaikissa olosuhteissa, jotta voimme taata toimeentulon niille vähäosaisille, jotka ovat eniten tuen tarpeessa.

Kiitän Kelan henkilökuntaa ja luottamushenkilöitä sekä kaikkia asiakkaitamme ja yhteistyökumppaneitamme kuluneesta työntäyteisestä vuodesta.

Jorma Huuhtanen

KELA

ELÄMÄSSÄ MUKANA – MUUTOKSISSA TUKENA

Kansaneläkelaitos (Kela) huolehtii Suomessa asuvien perusturvasta eri elämäntilanteissa. Kelan hoitamaan sosiaaliturvaan kuuluvat lapsiperheiden tuet, sairausvakuutus, kuntoutus, työttömän perusturva, asumistuki, opintotuki ja vähimmäiseläkkeet. Lisäksi Kela huolehtii vammaisetuuksista, so-tilasavustuksista sekä maahanmuuttajan tuesta.

Lähellä asiakasta

Sosiaaliturvaetuuksien ratkaisua koskeva päätöksenteko on hajautettu vakuutuspiirien toimistoihin. Ne tekevät ratkaisupäätökset lähes kaikista etuuksista. Työkyvyttömyyseläkkeet, EU-sairaanhoitokorvaukset sekä osa opintotuista ja työterveyshuollon korvauksista ratkaistaan keskite-tysti keskushallinnossa. Korkeakouluopiskelijoiden opintotukihakemukset ratkaistaan korkeakoulu-jen opintotukilautakunnissa.

Eduskunnan valvonnassa

Kela toimii eduskunnan valvonnassa. Sen hallintoa ja toimintaa valvovat eduskunnan valitsemat 12 valtuutettua ja heidän valitsemansa kahdeksan tilintarkastajaa. Laitoksen toimintaa johtaa ja kehit-tää sen kymmenjäseninen hallitus.

Toiminta-ajatus ja arvot

Kelan toiminta-ajatus:

Elämässä mukana – muutoksissa tukena

Kela turvaa väestön toimeentuloa, edistää terveyttä ja tukee itsenäistä selviytymistä.

Kelan toiminta perustuu seuraaviin arvoihin:

- Ihmistä arvostava
- Osaava
- Yhteistyökykyinen
- Uudistuva

KELA VUONNA 2008

Kelan kokonaiskulut olivat 11,5 mrd. euroa, mikä oli 5,7 % edellisvuotista enemmän. Kokonaiskuluista 11,1 mrd. euroa oli etuuskuluja. Toimintakulujen osuus kokonaiskuluista oli 3,2 %. Valtion osuus Kelan rahoituksesta oli 59 %, vakuutusmaksuilla rahoitettiin 36 % ja kuntien suoritukset olivat 5 %.

Suurin osa suomalaisista sai viime vuonna Kelan etuuksia. Sairausvakuutusetuuksia maksettiin vuoden aikana 4 162 000 henkilölle ja työttömyysturvaetuuksia 235 000 henkilölle. Vuoden lopussa eläke-etuuksia sai Kelasta 741 000 henkilöä ja lapsilisää maksettiin 1 021 300 lapsesta.

Asiakkaat otettiin entistä kiinteämmin mukaan etuuksien toimeenpanon kehitystyöhön. Asiakasraati-toiminta vahvistui, kun keväällä 2008 neljäntenä raatina toimintansa aloitti yleisen asumistuen asiakasraati. Aiemmin toimivat jo eläkeasiain, opintotukiasiain ja vammaistukiasiain asiakasraadit. **Ratkaisutoiminnan yhdenmukaisuuden** varmistamiseksi kaikissa vakuutuspiireissä aloitettiin neljä kertaa vuodessa toteutettava **etuusratkaisujen** laadun seuranta.

Kaikkien Kelan myöntämien etuuksien prosessit yhtenäistettiin. Tavoitteena on toiminnan yhdenmukaistamisen lisäksi laadun parantaminen ja läpimenoaikojen nopeuttaminen. Samaan tähtää henkilöstön työn tueksi laaditun ohjeistuksen uudistaminen. Etuusohjeet ovat käytössä intranetissä.

Uusi kuntoutuksen kehittämisohjelma, joka sisältää kuntoutuksen lähivuosien painotukset ja linjaukset, valmistui kertomusvuonna.

Palvelutoiminnan kehittämisohjelmaa alettiin viedä käytäntöön. Sen tavoitteena on yhtenäisesti palveleva Kela, jossa palvelu lähtee asiakkaan tarpeista ja asiat hoidetaan kokonaisvaltaisesti helposti ja läheltä. Asiakas valitsee itselleen parhaiten sopivan palvelukanavan, halusipa hän sitten asioida verkossa, puhelimitse, toimistossa, yhteispalvelupisteessä tai postitse tai saada etuutensa suora-korvauksena.

Toimihenkilöiden työ painottuu jatkossa entistä selkeämmin joko palveluneuvojan tai etuuskäsittelijän työhön. **Palvelutoimintaa on kehitetty** mittavalla koulutuksella ja viestinnällä. Myös palveluverkon uudistus pantiin alulle. Huhtikuussa hallitus päätti 12 toimiston sulkemisesta; yhteispalvelupisteet korvaavat osan näistä. Marraskuussa Kela avasi yhdessä Verohallinnon kanssa Helsingin Kamppiin In To -neuvontapisteen pääkaupunkiseudulle töihin tulevia ulkomaalaisia varten. Palveluverkkoa tarkastellaan jatkossa vuosittain.

Sähköisiä asiointimahdollisuuksia parannettiin entisestään ja niistä tiedotettiin asiakkaille eri kanavia hyödyntäen. Vuoden lopussa mm. kaikki lapsiperheiden samoin kuin opiskeluun liittyvät etuusasiat

voi hoitaa verkossa. Työnantajille avattiin palvelu, jossa nämä voivat täyttää päiväraahahakemuksen verkossa hakiessaan sairauspäivärahaa palkallisen sairausloman ajalta työntekijänsä puolesta. Kertomusvuonna Kelan internetsivuille tehtiin 9,3 miljoonaa käyntiä ja 2,4 miljoonaa tunnistetun henkilöasiakkaan asiointitapahtumaa.

Kertomusvuonna avattiin pohjoismaainen sosiaaliturvaporraali opastamaan Pohjoismaasta toiseen muuttavia sosiaaliturvan kysymyksissä. Vuoden 2009 alusta Kela lähti mukaan myös maahanmuuttajille tarkoitettuun Infopankki.fi-verkkopalveluun.

Puhelinpalvelua hoitavan Yhteyskeskuksen toimintaa kehitettiin avaamalla omat valtakunnalliset palvelunumerot työttömyysturva-asioita, eläkeasioita ja omaisen kuolemaan liittyviä asioita varten. Yhteyskeskuksen toimintaa laajennettiin myös perustamalla uudet yksiköt Jyväskylään ja Kemijärvelle. Kertomusvuonna Yhteyskeskus hoiti xx % (kenttäosasto toimittaa) kaikista asiakaspuheluista.

Kelan viestinnän uudistaminen on edennyt koko vuoden ajan. Etuusesitteet uudistettiin ulkoasultaan ja sisällöltään. Internetsivujen uudistusprojekti jatkui koko vuoden ajan. Asiakaslehti uudistus eteni niin, että perinteikkäät Kelan sanomat ja FPA-bladet päätettiin yhdistää yhdeksi kaksikieliseksi lehdeksi. Lehdessä on myös englanninkielinen Kelan etuuksien esittely. Uusi Elämässä – Mitt i allt -lehti ilmestyi ensimmäisen kerran maaliskuussa 2009.

Talous-, materiaali- ja henkilöstöhallinnon toiminnanohjausjärjestelmä Tahti tuli kokonaisuudessaan käyttöön. Samoin otettiin käyttöön hallinnollisten asiakirjojen ja dokumenttien yhtenäinen hallintajärjestelmä.

Hallitus hyväksyi uuden työjärjestyksen, joka tuli voimaan 1.1.2009. Työjärjestys muutti johtajien työnjakoa, ja siinä perustettiin kenttäosasto koordinoimaan ja suunnittelemaan alue- ja paikallishallintoa, tukemaan asiakaspalvelua ja kehittämään asiakaspalveluprosessia. Pääjohtajan rooli muuttui strategisen "toimitusjohtajan roolin" mukaiseksi, ja kenttätoiminnot siirtyivät häneltä toisen johtajan alaisuuteen. Etuusosastot yhdistettiin saman johtajan alaisuuteen etuuksien toimeenpanon ja ohjauksen yhtenäistämiseksi.

Toimitilat laajenivat merkittävästi, kun Jyväskylän Keltinmäkeen valmistui lisärakennus. Se vihittiin käyttöönsä toukokuussa.

Toimintatietoja Kelasta

	2004	2005	2006	2007	2008
Kokonaiskulut, mrd. €	10,6	10,7	10,8	10,9	11,5

Etuuskulut, mrd. €	10,2	10,4	10,5	10,5	11,1
Toimintakulut/kokonaiskulut, %	3,3	3,1	3,3	3,2	3,2*
Etuuskulut/BKT, %	6,7	6,6	6,3	5,9*	5,9*
Etuuskulut/sosiaalimenot, %	25,2	24,7	23,9	23,0*	23,2*
Etuuskulut/asukas, €/v	1 951	1 977	1 984	1 984*	2 087*
Henkilöstö 31.12.	6 082	6 095	5 973	5 756	5 864

*Arvio

KELAN MAKSAMAT ETUUDET

Kaikki etuudet

Kelan etuuskulut olivat 11,1 mrd. euroa. Ne kasvoivat edellisvuodesta nimellisesti 5,7 % ja reaalisesti 1,5 %. Maksusuoritteita oli 67 miljoonaa, joista 24 miljoonaa tuli apteekkien kautta.

Eläkevakuutuksen etuusmenot kasvoivat 11,6 % ja sairausvakuutuksen 8,1 % vuodesta 2007. Työttömyysturvaetuudet vähenivät 6,3 %.

Kelan maksamat etuudet

	2008 milj. €	2007 milj. €	Muutos-%
Eläke-etuudet	2 507,9	2 194,3	14,3
Vammaisetuudet	399,2	388,9	2,7
Sairausvakuutusetuudet	3 679,8	3 403,8	8,1
Kuntoutus	299,8	295,8	1,4
Työttömyysturvaetuudet	822,7	877,7	-6,3
Lapsiperheiden etuudet ¹	1 829,8	1 816,1	0,8
Opintoetuudet	737,7	714,0	3,3
Eläkkeensaajan asumistuki	349,3	333,7	4,7
Yleinen asumistuki	428,3	430,7	-0,6
Muut etuudet	60,9	62,6	-2,7
Etuusmenot yhteensä	11 115,5	10 517,7	5,7

¹ Vanhempainpäivärahat sisältyvät sairausvakuutusetuuksiin.

Eläketurva ja vammaisetuudet

Eläkkeiden ja vammaisetuuksien tilastoinnissa käytetty käsitteistö muuttui 1.1.2008. Seuraava katsaus on tehty uuden käsitteistön mukaan. Vuonna 2008 Kelan eläke-etuuksia maksettiin 2 508 milj. euroa eli 313,7 milj. euroa (14,3 %) enemmän kuin vuonna 2007. Vammaisetuuksia maksettiin 399 milj. euroa, mikä on 10,4 milj. euroa (2,7 %) enemmän kuin vuonna 2007. Vuoden alusta eläke- ja vammaisetuuksiin tuli 4,6 %:n indeksikorotus.

Kelan eläke-etuuksien saajien määrä kasvoi pitkästä aikaa. Pääsyinä olivat vuoden 2008 alussa tehty tasokorotus ja kunnan kalleusryhmituksen vaikutuksen poistaminen. Etuudensaajia oli vuoden päättyessä 741 000. Määrä kasvoi kaikissa etuuksissa, rintamalisiä ja perhe-eläkkeitä lukuun ottamatta. Suhteellisesti eniten (14,2 %) lisäystä oli työttömyyseläkkeissä ja vähennystä rintamalisissä (10,9 %). Täyden kansaneläkkeen saajia oli 91 400 (vähennystä 1,1 %).

Vammaiseturuksien saajia oli vuoden 2008 lopussa 267 000. Määrä kasvoi vuoden aikana 3 300:lla (1,2 %). Lapsen ja aikuisen vammaistuen saajien määrä pieneni, ja eläkkeensaajan hoitotuen ja ruokavaliokorvauksen saajien määrä kasvoi.

Vuonna 2008 tuli Kelan eläke-etuutta koskevia hakemuksia 180 000 (lisäystä 36,5 %). Niistä 26 000 (14,3 %) oli kansainvälisiä hakemuksia, eli ne perustuivat EY-asetukseen tai sosiaaliturvasopimukseen. Ratkaisuja tehtiin kaikkiaan 180 000, toimistoissa 124 000 ja keskushallinnossa 56 000. Ratkaisusta 154 000 koski kansallista ja 26 000 kansainvälistä hakemusta. Kansallisissa hakemuksissa keskimääräinen läpimenoaika oli 44 päivää, toimistoissa ratkaistuissa 37 päivää ja keskushallinnossa ratkaistuissa 58 päivää.

Vuonna 2008 Kelaan tuli 118 000 vammaiseturushakemusta (lisäystä 4,7 %). Hakemuksia ratkaistiin 116 400. Keskimääräinen läpimenoaika oli 43 päivää.

Keskimääräinen kansaneläke oli vuoden lopussa 289 euroa kuukaudessa. Täysi kansaneläke oli yksinäisellä henkilöllä 558 euroa ja naimisissa olevalla 495 euroa kuukaudessa.

Eläketurva ja vammaiseturudet¹

Eläke-etuudet	2008 milj. €	2007 milj. €	Muutos-%
Yhteensä	2 507,9	2 194,3	14,3
Kansaneläkkeet	2 396,0	2 082,1	15,1
Vanhuuseläkkeet	1 643,9	1 443,0	13,9
Työkyvyttömyyseläkkeet	700,1	597,9	17,1
Työttömyyseläkkeet	52,1	41,2	26,2
Perhe-eläkkeet	36,6	34,4	6,3
Lapsikorotukset	5,4	5,3	1,9
Rintamalisät	37,6	41,1	-8,5
Ylimääräiset rintamalisät	32,3	31,3	3,3

Etuudensaajien määrä	31.12.2008	31.12.2007	Muutos-%
Kaikki etuudet	741 400	..	..
Kansaneläkkeensaajia	679 700	645 100	5,4
Vanhuuseläkkeensaajia	488 700	466 400	4,8
Työkyvyttömyyseläkkeensaajia	166 700	157 400	5,9
Työttömyyseläkkeensaajia	24 200	21 200	14,2
Perhe-eläkkeensaajia	30 000	31 000	-3,2
Lapsikorotuksensaajia	13 700	13 600	0,4

Rintamalisänsaajia	67 500	75 700	-10,9
--------------------	--------	--------	-------

Kansaneläkkeiden rakenne	31.12.2008	31.12.2007	Muutos-%
Kansaneläkkeensaajista sai			
täyttä eläkettä	91 400	92 400	-1,1
vähennettyä eläkettä	588 300	552 700	6,5

Vammaisetuudet

Maksetut tuet	2008 milj. €	2007 milj. €	Muutos-%
Yhteensä	399,2	388,9	2,7
Lapsen vammaisetuudet	70,3	72,6	-3,2
Aikuisen vammaisetuudet	31,3	31,6	-1,0
Eläkkeensaajan hoitotuot	291,1	278,5	4,6
Ruokavaliokorvaukset	6,5	6,2	5,3

Etuudensaajien määrä	31.12.2008	31.12.2007	Muutos-%
Yhteensä	266 800	263 500	1,2
Lapsen vammaisetuudet	34 500	36 000	-4,3
Aikuisen vammaisetuudet	11 200	11 500	-2,1
Eläkkeensaajan hoitotuot	196 800	192 800	2,1
Ruokavaliokorvaukset	26 200	24 900	5,5

¹ Kelan eläkkeiden ja vammaisetuuksien sekä eläkkeensaajan asumistuen tilastoinnissa käytetty käsitteistö muuttui 1.1.2008. Eläkkeensaajan hoitotuki on nyt vammaisetuus ja eläkkeensaajan asumistuki eläkkeistä erillinen etuus, jota on kuvattu jäljempänä. Vertailu edelliseen vuoteen on tehty uuden käsitteistön mukaan.

Sairausvakuutus

Sairausvakuutuksen etuusmenot kasvoivat edellisestä vuodesta 276 milj. euroa (8,1 %). Etuuksia maksettiin 3 680 milj. euroa. Sairausvakuutusetuksia sai 4 162 000 henkilöä (lisäystä 1,2 %).

Vuonna 2008 tehtiin 698 000 sairauspäivärahojen ratkaisua, mikä on sama määrä kuin edellisenä vuonna. Ratkaisuista 39 000 (vähennystä 3,2 %) tehtiin työpaikkakassoissa. Sairauspäivärahojen ratkaisuista 3 000 koski osasairauspäivärahaa. Uudet hakemukset ratkaistiin keskimäärin 14 päivässä kuten edellisenäkin vuonna.

Isäkuukausi määriteltiin sairausvakuutuslaissa vuoden 2007 alussa. Se sisältää isälle siirretyt 12 viimeistä vanhempainrahakauden arkipäivää ja 1–12 isyyssrahapäivää. Isäkuukauden voi käyttää 180 päivän aikana vanhempainpäivärahakauden päättymisestä. Vuonna 2008 oikeuttaan pidennettyyn isyyssrahaan (isäkuukauteen) käytti 8 900 isää (lisäystä 49 %). Heistä 4 100 isää piti ns. siirretyin isäkuukauden vanhempainpäivärahakauden päätyttyä.

Vuonna 2008 maksettiin vuosilomakustannuskorvauksia 49,0 milj. euroa (lisäystä 31,9 %) 22 700 henkilön työnantajalle. Vanhempainpäivärahoihin ja vuosilomakustannuskorvauksiin tehtyjä lainmuutoksia sovellettiin vanhempainpäivärahoihin, joissa ensimmäinen vanhempainpäivärahapäivä oli 1.1.2007 tai sen jälkeen. Vuosilomakustannuskorvaus määriteltiin niin, että se kattaa sekä työntekijälle vuosiloman ajalta maksettavan bruttopalkan että keskimääräiset lakisääteiset sosiaalivakuutusmaksut.

Työtulojen perusteella maksettujen vanhempainpäivärahojen määriä korotettiin vuoden 2007 alusta. Vanhempainpäivärahat kasvoivat 8,8 % ja sairauspäivärahat 0,9 %. YEL-sairauspäivärahaa maksettiin 4,9 milj. euroa (lisäystä 9,7 %) 16 700 yrittäjälle.

Osasairauspäivärahaa koskeva sairausvakuutuslain muutos tuli voimaan vuoden 2007 alussa. Se mahdollistaa vähintään 60 päivää yhtäjaksoisesti sairauspäivärahaa saaneille, kokoaikatyötä tekeville työntekijöille ja yrittäjille paluun omaan työhönsä osa-aikaisesti. Osa-aikatyöstä saatavan palkan lisäksi heille maksetaan osasairauspäivärahaa. Osasairauspäivärahaa maksettiin 2 000 henkilölle yhteensä 2,9 milj. euroa (lisäystä 14,6 %). Keskimääräinen osasairauspäiväraha oli 29 euroa.

Keskimääräinen sairauspäiväraha oli 48 euroa ja vanhempainpäiväraha 51 euroa.

Vuonna 2008 vähimmäismääräistä tai sitä pienempää sairauspäivärahaa sai 17 400 henkilöä (5,1 % sairauspäivärahan saajista). Vähimmäismääräistä vanhempainpäivärahaa sai 15 000 äitiä (14,8 % vanhempainpäivärahaa saaneista äideistä). Määrä ei sisällä työssäolon vuoksi vähimmäismääräistä vanhempainpäivärahaa saaneita.

Sairaanhoitokorvausratkaisuja tehtiin 10,0 milj., joista 0,4 milj. tehtiin työpaikkakassoissa. Hakemusten keskimääräinen läpimenoaika oli 12 päivää.

Sairaanhoitokorvauksia maksettiin 1,7 mrd. euroa (lisäystä 9,6 %). Sairaanhoitokorvauksista lääkekorvaukset kasvoivat 8,8 % (edellisenä vuonna 3,8 %).

Lääkkeistä peruskorvausta saaneiden määrä kasvoi 1,6 % ja erityiskorvausta saaneiden määrä 1,4 %. Lääkkeistä lisäkorvausta saaneiden määrä kasvoi 8,9 %. Annosjakelupalkkioista maksettiin korvausta 4 000 henkilölle (lisäystä edellisestä vuodesta 1 500 henkilöä) yhteensä 104 000 euroa.

Vuonna 2008 maksettiin hammaslääkäripalkkiokorvauksia 118,6 milj. euroa (lisäystä 26,8 %). Hammashoitokorvauksia maksettiin 1 047 000 henkilölle (lisäystä 1,3 %). Hammaslääkäripalkkiotaksoja korotettiin 1.1.2008 lähtien tavoitteena korvaustason nostaminen noin 40 %:iin. Hammaslääkäripalkkioiden korvausprosentti oli 37,4.

Lääkäripalkkioista maksetut korvaukset kasvoivat 0,8 % ja tutkimus- ja hoitokustannusten korvaukset 5,7 %. Myös korvausta saaneiden määrät kasvoivat. Matkakustannusten korvaukset kasvoivat 9,8 % edellisestä vuodesta.

Työnantajien järjestämän työterveyshuollon kustannuksista työnantajille korvattiin 254 milj. euroa (lisäystä 23,9 %). Työterveyshuollon piirissä oli Kelan korvaustietojen mukaan noin 1,8 miljoonaa työntekijää. Yrittäjien ja muiden omaa työtään tekevien työterveyshuoltokorvaukset olivat 1,7 milj. euroa. Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiölle maksetut korvaukset olivat 21,5 milj. euroa.

Sairausvakuutusetuudet

Sairausvakuutuskorvaukset	2008 milj. €	2007 milj. €	Muutos-%
Kaikki	3 679,8	3 403,8	8,1
Sairausvakuutuksen päivärahat	1 671,3	1 592,1	5,0
Sairauspäivärahat ¹	780,2	773,4	0,9
Osasairauspäivärahat	2,9	2,5	14,6
YEL-sairauspäivärahat	4,9	4,5	9,7
Vanhempainpäivärahat ²	883,3	811,8	8,8
Sairaanhoidokorvaukset	1 711,5	1 562,3	9,6
Lääkkeet ³	1 242,9	1 142,2	8,8
Peruskorvatut lääkkeet	395,5	368,7	7,3
Erityiskorvatut lääkkeet	700,6	661,9	5,8
Alempi korvaus	235,0	229,4	2,5
Ylempi korvaus	465,6	432,6	7,6
Lääkkeiden lisäkorvaukset ⁴	146,7	111,3	31,7
Yksityislääkäriin palvelut	66,2	65,7	0,8
Yksityishammaslääkäriin palvelut	118,6	93,5	26,8
Yksityinen tutkimus ja hoito	68,3	64,6	5,7
Matkat ja sairaankuljetus ⁵	215,5	196,2	9,8
Muut etuudet	296,9	249,4	19,0

¹ Sisältää myös sairauspäivärahasuoritukset Melalle, tartuntatautilain perusteella maksetut päivärahat ja ansionmenetyskorvaukset sekä elimen tai kudoksen luovuttajalle maksetut päivärahat.

² Sisältää myös erityishoitorahat ja vuosilomakustannusten korvaukset työnantajalle.

³ Sisältää myös korvaukset annosjakelupalkkioista.

⁴ Vuonna 2008 lääkkeiden omavastuun kattosumma oli 643,14 euroa.

⁵ Sisältää matkojen lisäkorvaukset.

Vuonna 2008 matkojen omavastuun kattosumma oli 157,25 euroa.

Sairausvakuutuskorvausten saajat	2 008	2 007	Muutos-%
Kaikki	4 161 500	4 112 700	1,2
Sairauspäivärahat ¹	342 800	347 800	-1,4
Osasairauspäivärahat ¹	2 000	1 800	13,2
YEL-sairauspäivärahat ¹	16 700	16 100	3,5
Vanhempainpäivärahat ²	155 200	152 300	1,9
Sairaanhoidonkorvaukset	4 110 900	4 063 000	1,2
Lääkkeet	3 723 500	3 674 600	1,3
Peruskorvatut lääkkeet	3 619 500	3 563 400	1,6
Erityiskorvatut lääkkeet	1 122 600	1 107 600	1,4
Alempi korvaus	842 500	835 300	0,9
Ylempi korvaus	497 100	480 700	3,4
Lääkkeiden lisäkorvaukset	167 400	153 700	8,9
Yksityislääkärin palvelut	1 591 900	1 561 900	1,9
Yksityishammaslääkärin palvelut	1 047 100	1 034 100	1,3
Yksityinen tutkimus ja hoito	949 500	922 400	2,9
Matkat ja sairaankuljetus	667 800	651 900	2,4

¹ Sama henkilö voi saada yhtä tai useampaa erilaista sairauspäivärahaa.

² Vanhempainpäivärahan saajat (ei sisällä erityishoitorahan saajia eikä henkilöitä, joiden työnantajille on maksettu lomakustannuskorvauksia).

Kuntoutus

Kelan kuntoutusmenot olivat yhteensä 300 milj. euroa, mikä oli 1,4 % enemmän kuin edellisvuonna. Yksilöön kohdistuvat kuntoutusmenot olivat 295 milj. euroa, josta kuntoutukseen käytettiin 236 milj. euroa (lisäystä 1,4 %) ja kuntoutusrahaan 59 milj. euroa (lisäystä 0,7 %).

Kelan kuntoutuspalveluja sai 86 300 henkilöä (vähennystä 1,7 %). Heistä 37 % oli uusia kuntoutujia. Kuntoutusajan toimeentuloturvana maksettavaa kuntoutusrahaa sai 58 100 henkilöä (vähennystä

1,6 %). Kuntoutusrahan saajista 70 % oli Kelan järjestämässä kuntoutuksessa. Kuntoutusrahaa maksettiin keskimäärin 36 päivältä, ja se oli keskimäärin 28 euroa päivässä.

Kelan kuntoutuksesta yli puolet on harkinnanvaraista kuntoutusta. Sitä sai 53 300 henkilöä. Ammatillista kuntoutusta järjestettiin 14 300:lle ja vaikeavammaisten lääkinnällistä kuntoutusta 20 800 henkilölle.

Harkinnanvaraisessa kuntoutuksessa yleisin kuntoutustoimenpide oli ASLAK-kurssit (ammatillisesti syvennetty lääketieteellinen kuntoutus), joille osallistui 13 700 henkeä (vähennystä 4,5 %). Harkinnanvaraista psykoterapiaa järjestettiin yhteensä 13 700:lle, mikä 8,6 % enemmän kuin edellisvuonna. Yksilöllinen kuntoutusjakso järjestettiin 3 800 henkilölle (vähennystä 5,8 %).

Vaikeavammaisten lääkinnällisessä kuntoutuksessa yksilöllinen kuntoutusjakso järjestettiin 3 500:lle (vähennystä 7,2 %) ja fysioterapia 14 400 henkilölle (vähennystä 0,7 %). Ammatillisen kuntoutuksen yleisin toimenpide oli TYK-toiminta, johon osallistui 4 300 kuntoutujaa (vähennystä 22,9 %).

Kuntoutujista oli työelämässä olevia 70 %.

Työttömyysturva

Kelan maksamat työttömyysturvaetuudet vähenivät 6,3 %, ja ne olivat 823 milj. euroa. Tästä maksettiin työmarkkinatukea 681 milj. euroa (vähennystä 7,2 %) ja peruspäivärahana 96 milj. euroa (kasvua 1,1 %).

Työttömyysturvaetuuksia maksettiin vuoden aikana 235 600 henkilölle keskimäärin 134 päivältä etuudensaajaa kohti. Peruspäivärahaa sai 44 800 henkilöä (lisäystä 0,3 %) ja työmarkkinatukea 183 500 henkilöä (vähennystä 9,4 %). Työvoimapolitiittista koulutustukea maksettiin 6 400 henkilölle (määrä sama kuin vuonna 2007) ja kotoutumistuen työmarkkinatukea 13 200 maahanmuuttajalle (lisäystä 10,4 %).

Työmarkkinatuen saajista 64 100 osallistui vuoden aikana työvoimapolitiittiseen koulutukseen, työharjoitteluun tai muuhun työvoimapolitiittiseen toimenpiteeseen. Lisäksi 8 100 työmarkkinatuen saajaa osallistui kuntouttavaan työtoimintaan ja 2 000 sai työmarkkinatuen matka-avustuksena. Kotoutumistuen saajista 11 700 osallistui työvoimapolitiittisiin tai niihin rinnastettaviin toimenpiteisiin. Työmarkkinatuesta 33,6 % maksettiin aktivoivien toimenpiteiden ajalta.

Keskimääräinen peruspäiväraha oli 23,60 euroa ja työmarkkinatuki 25,90 euroa. Soviteltua päivärahaa maksettiin vuoden aikana ainakin kerran 23,0 %:lle peruspäivärahan saajista ja 12,5 %:lle työmarkkinatuen saajista.

Työvoimapolitiittista koulutustukea maksettiin 6 400 henkilölle. Työmarkkinatuen saajista työvoimapolitiittiseen koulutukseen osallistui 30 300 ja kotoutumistuen saajista 7 500 henkilöä. Yhteensä koulutusetuuksia maksettiin 42 milj. euroa. Koulutuspäivärahaa sai 1 000 henkilöä, ja sitä maksettiin 3 milj. euroa.

Työttömyysturvaetuuksien ratkaisuja tehtiin kaikkiaan 735 500 (vähennystä 6,3 %). Uusia hakemuksia ratkaistiin 205 700, ja niiden keskimääräinen läpimenoaika oli 15 päivää. Uusista hakemuksista 85,1 % ratkaistiin neljän viikon kuluessa hakemuksen saapumispäivästä.

Lapsiperheiden etuudet

Pienten lasten hoidon tukimenot vähenivät 0,1 %. Pienten lasten hoidon tukea maksettiin yhteensä 394 milj. euroa, josta kotihoidon tukena maksettiin 325 milj. euroa (vähennystä 1,8 %) ja yksityisen hoidon tukena 60 milj. euroa (lisäystä 10,1 %). Nämä sisälsivät 67 milj. euroa kuntien Kelan kautta maksamia kuntakohtaisia lisiä. Yksityisen hoidon tuen tukimenoista etenkin ns. kuntalisien osuus kasvoi, ja se oli jo hieman yli puolet yksityisen hoidon tuen menoista. Osittaista hoitorahaa maksettiin 9 milj. euroa, mikä oli lähes saman verran kuin edellisenä vuonna.

Kotihoidon tukea maksettiin 174 300 lapsesta 113 700 vanhemmalle. Yksityisen hoidon tuen saajia oli 20 700 ja osittaisen hoitorahan saajia 19 000.

Äitiysavustusta maksettiin 11 milj. euroa (lisäystä 6,9 %), josta 0,5 milj. euroa oli adoptiotukea kansainvälisen lapseksiottamisen kustannuksista. Äitiysavustusta sai 60 400 vanhempaa. Heistä 146 vanhempaa sai myös adoptiotukea.

Lapsilisiä maksettiin 1 425 milj. euroa (lisäystä 1,0 %). Lapsilisää sai joulukuussa 564 300 perhettä (vähennystä edellisestä joulukuusta 0,2 %). Perheistä 97 400 sai lapsilisän yksinhuoltajalisällä korotettuna. Yksinhuoltajakorotuksen määrä nousi 10 euroa vuoden 2008 alusta ja on 46,60 euroa kuukaudessa lasta kohti. Lapsilisää maksettiin 1 021 300 lapsesta, joista 151 000 lapsesta se maksettiin korotettuna.

Opintoetuudet

Opintoetuuksia maksettiin yhteensä 737 milj. euroa (lisäystä 3,3 %), josta opintorahan osuus oli 436 milj. euroa (lisäystä 8,5 %) ja asumislisän 242 milj. euroa (vähennystä 0,3 %). Opintolainan takausvastuun perusteella pankeille maksettiin takausvastuina 23 milj. euroa. Opintolainojen korkotukea ja korkoavustusta maksettiin yhteensä 1,7 milj. euroa. Korkeakouluopiskelijoiden ruokailua tuettiin 24 milj. eurolla. Opintolainan takausvastuusaatavia perittiin takaisin 25 milj. euroa.

Lukuvuonna 2007/2008 opintotukea sai 286 100 opiskelijaa, mikä oli 0,9 % enemmän kuin edellisellä lukuvuonna. Heistä opintorahaa maksettiin 281 000:lle (lisäystä 1,5 %) ja asumislisää 183 900

(vähennystä 2,5 %) opiskelijalle. Opintolainan myönteisen valtiontakauspäättöksen sai 109 200 (vähennystä 4,3 %) opiskelijaa. Vuonna 2008 korkoavustusta sai 6 100 opiskelijaa, mikä oli 10,1 % vähemmän kuin edellisvuonna.

Opintolainakanta oli vuoden lopussa 1,3 mrd. euroa eli sama kuin edellisen vuoden lopussa. Opintovelallisia oli yhteensä 285 900 (vähennystä 3,9 %). Keskimääräinen velka oli 4 640 euroa.

Opintotukiratkaisuja tehtiin 401 300, joista Kelan toimistot ratkaisivat 201 000 (lisäystä 3,0 %), Kelan opintotukikeskus 82 600 (vähennystä 1,3 %) ja yliopistojen opintotukilautakunnat 117 700 (vähennystä 2,7 %).

Koulumatkatukea maksettiin 36 milj. euroa (lisäystä 13 %). Lukuvuonna 2007/2008 koulumatkatukea sai 51 700 opiskelijaa. Matkahuollon laskutuksen osuus kustannuksista oli 70 %.

Eläkkeensaajan asumistuki

Eläkkeensaajan asumistukea ei enää lueta eläke-etuudeksi. Vuoden 2008 alusta tuli voimaan laki eläkkeensaajan asumistuesta. Samalla oikeus asumistukeen laajeni kattamaan myös muut kuin Kelan perhe-eläkkeet. Samassa taloudessa asuvien alle 18-vuotiaiden lasten (aiemmin alle 16-vuotiaiden) ja tuensaajaa päätoimisesti hoitavan henkilön asumismenot huomioidaan asumistuen perusteena. Muutoin tuen maksamisen perusteet säilyivät pääosin ennallaan joitakin yksittäisiä tarkennuksia lukuun ottamatta. Eläkkeensaajan asumistuen tiedot käsitellään asumistukien yhteydessä.

Eläkkeensaajan asumistukea maksettiin 349 milj. euroa. Se oli vajaat 5 % edellisvuotta enemmän. Tukea saavien määrä oli vuoden lopussa 175 400 henkilöä. Määrä on lisääntynyt tasaisesti 1990-luvulta lähtien. Runsaat 10 % maksetuista eläkkeensaajan asumistuista kohdistuu palvelutalossa, asumispalveluyksikössä tai asuntolatyypisissä **asunnoissa** asuville henkilöille. Keskimääräinen tuki oli 162 euroa, ja tuensaajien keskimääräiset tulot olivat 879 euroa ja asumismenot 354 euroa kuukaudessa.

Eläkkeensaajan asumistukea koskevia ratkaisuja tehtiin lähes 177 000. Saapuneiden hakemusten keskimääräinen läpimenoaika oli 27 päivää.

Yleinen asumistuki

Yleistä asumistukea maksettiin 428 milj. euroa. Maksatus pieneni edellisvuodesta noin puoli prosenttia. Tukea saavien ruokakuntien määrä on vuodesta 2000 vähentynyt 18 %. Syynä tähän on se, että tuen perusteita on parannettu vain vähän, joten käytännössä perusteet ovat tiukentuneet. Vuoden lopussa määrä oli 139 400. Lapsiperheiden osuus oli noin 40 % ja yksinhuoltajaperheiden osuus runsas neljännes ruokakunnista. Lapsiperheiden osuus maksetuista tuista oli kuitenkin 53 %.

Yksin asuvia ruokakuntia oli 54 %. Yleisen asumistuen piirissä oli vuoden lopussa 276 500 henkilöä eli 2 % vähemmän kuin edellisvuonna.

Asumistukea saavista ruokakunnista työttömiä oli 85 400 eli 61 %. Työttömien osuus on pienentynyt 1,3 prosenttiyksikköä. Maksetuista tuista 63 % kohdistui ruokakunnille, joissa **perheen päähenkilö** tai puoliso oli työttömänä. Ruokakunnan pitkäaikaistyöttömän jäsenen työllistymisestä johtuvia asumistuen tarkistuksen lykkäystapauksia oli vuoden aikana 2 700 eli viidennes kaikista tulojen nousua koskevista ratkaisuksista.

Keskimääräinen asumistuki oli vuoden lopussa 245 euroa kuukaudessa. Tukea saavat ruokakunnat ovat entistä pienituloisempia. Keskimääräiset tulot olivat 718 euroa (vuotta aiemmin 723 euroa) ja asumismenot 478 euroa kuukaudessa.

Vuoden aikana tehtiin 375 300 yleistä asumistukea koskevaa ratkaisua, kun myös lakkautusratkaisut otetaan huomioon (vähennystä 0,8 %). Hakemusten keskimääräinen läpimenoaika oli 18 päivää.

Muut etuudet

Sotilasavustuksia maksettiin 18,3 milj. euroa, josta asumisavustuksen osuus oli 16,5 milj. euroa. Sotilasavustuksen kustannukset kasvoivat 9 % verrattuna edellisvuoteen. Sotilasavustusta sai 12 500 kotitaloutta. Kun mukaan luetaan perheenjäsenet, avustuksen piirissä oli kaikkiaan 13 700 henkilöä. Avustuksen saajista oli varusmiehiä 10 800, siviilipalvelusmiehiä 1 000 ja omaisia 800. Keskimääräinen sotilasavustus oli 310 euroa kuukaudessa.

Rintamaveteraanien kuntoutusmatkakustannusten korvaukset olivat 1,0 milj. euroa. Valtion osuus maatalousyrittäjien työolosuhdeselvitysten kustannuksista oli yhteensä 1,5 milj. euroa, josta Työterveyslaitoksen yhteydessä toimivan Maatalousyrittäjien työterveyshuollon keskusyksikön menot olivat 0,3 milj. euroa.

Vuonna 2008 maksettiin maahanmuuttajan erityistukea 23 milj. euroa (lisäystä 12,5 %). Tuensaajia oli vuoden lopussa 5 200, ja keskimääräinen tuki oli 355 euroa kuukaudessa.

Eläketukea maksettiin pitkäaikaisesti työttömille 12 milj. euroa (vähennystä 35,5 %). Tuensaajia oli vuoden lopussa 1 000. Keskimääräinen tuki oli 759 euroa kuukaudessa.

Muut etuudet

Muut etuudet	2008 milj. €	2007 milj. €	Muutos-%
--------------	--------------	--------------	----------

Kuntoutus	299,8	295,8	1,4
Kuntoutuspalvelut	236,4	233,6	1,2
Kuntoutusraha	58,7	58,3	0,7
Muut kulut	4,7	3,9	19,7
Työttömyysturvatuudet ¹	822,7	877,7	-6,3
Peruspäivärahat ²	96,1	95,0	1,1
Työmarkkinatuki ³	681,3	734,5	-7,2
Työvoimapolitiittiset koulutusetuudet ⁴	41,6	44,1	-5,6
Koulutuspäiväraha	3,3	3,7	-10,3
Äitiysavustukset	11,0	10,3	6,9
Lapsilisät	1 425,0	1 411,4	1,0
Pienten lasten hoidon tuki	393,9	394,4	-0,1
Lakisääteinen tuki	326,6	332,9	-1,9
Kuntakohtaiset lisät	67,2	61,5	9,3
Eläkkeensaajan asumistuki	349,3	333,7	4,7
Yleinen asumistuki	428,3	430,7	-0,6
Opintoetuudet	737,7	714,0	3,3
Sotilasavustus	18,2	16,7	9,1
Maahanmuuttajan erityistuki	22,8	20,2	12,5
Pitkäaikaistyöttömien eläketuki ⁵	12,4	19,1	-35,4
Muut	2,4	2,2	11,4

¹ Sisältää myös vuorottelukorvaukset sekä korotusosat ja työllistymisohjelmalisät.

² Sisältää myös ulkomaille työnhakuun lähteneille suomalaisille Kelan kautta maksetut ansiopäivärahat.

³ Sisältää myös kotoutumistuen ja yhdistelmätuon.

⁴ Sisältää koulutustuen ja työmarkkinatuen koulutuksen ajalta maksetut ylläpitokorvaukset.

⁵ Eläketukeen liittyvät asumistuet ja lapsikorotukset sisältyvät eläkkeisiin.

Muiden etuuksien saajat	Vuonna 2008	Vuonna 2007	Muutos-%
Kuntoutujat	104 200	105 300	-1,0
Kuntoutuspalveluja Kelalta	86 300	87 800	-1,7
Kuntoutusrahaa Kelalta	58 100	59 000	-1,6
Työttömyysturvaetuudet			
Peruspäiväraha ja/tai työmarkkinatuki	222 000	240 700	-7,8
Peruspäiväraha	44 800	44 700	0,3
Työmarkkinatuki	183 500	202 600	-9,4
Työvoimapolitiittinen koulutus	30 300	36 500	-16,8

Työharjoittelu tai työelämävalmennus	36 500	40 100	-8,9
Kuntouttava työtoiminta	8 100	7 800	3,8
Matka-avustus	2 000	1 800	6,8
Työvoimapoliittinen koulutustuki	6 400	6 400	0,0
Koulutuspäiväraha	1 000	1 200	-11,1
Kotoutumistuen työmarkkinatuki	13 200	11 900	10,4
Äitiysavustukset (perheet)	60 400	56 300	7,3
Lapsilisät			
Perheet (31.12.)	564 300	565 200	-0,2
Lapset (31.12.)	1 021 300	1 024 500	-0,3
Pienten lasten hoidon tuki			
Perheet	146 700	146 400	0,2
Lapset	213 600	213 600	-0,0
Eläkkeensaajan asumistuki (henkilöt 31.12)	175 400	173 500	1,1
Yleinen asumistuki (ruokakunnat 31.12.)	139 400	142 200	-2,0
Opintoetuudet			
Opintotuki	286 100	283 600	0,9
Koulumatkatuki	51 700	51 600	0,2
Sotilasavustus (taloudet)	12 500	12 300	2,0
Maahanmuuttajan erityistuki (31.12.)	5 200	4 900	5,9
Pitkäaikaistyöttömien eläketuki (31.12.)	1 000	1 800	-46,4

¹ Lukuvuonna 2007/2008.

² Lukuvuonna 2006/2007.

Takaisinperintätilanne

Takaisinperinnässä olevien etuuksien yhteismäärä (mukaan lukien opintotuen tulovalvonnan perusteella syntyneet perinnät) oli vuoden päättyessä 121,7 milj. euroa (lisäystä 1,3 %). Opintolainojen takauksaattavien perinnässä oleva määrä oli vuoden lopussa 171 milj. euroa (vähennystä 5,6 %).

KELAN MUU TOIMINTA

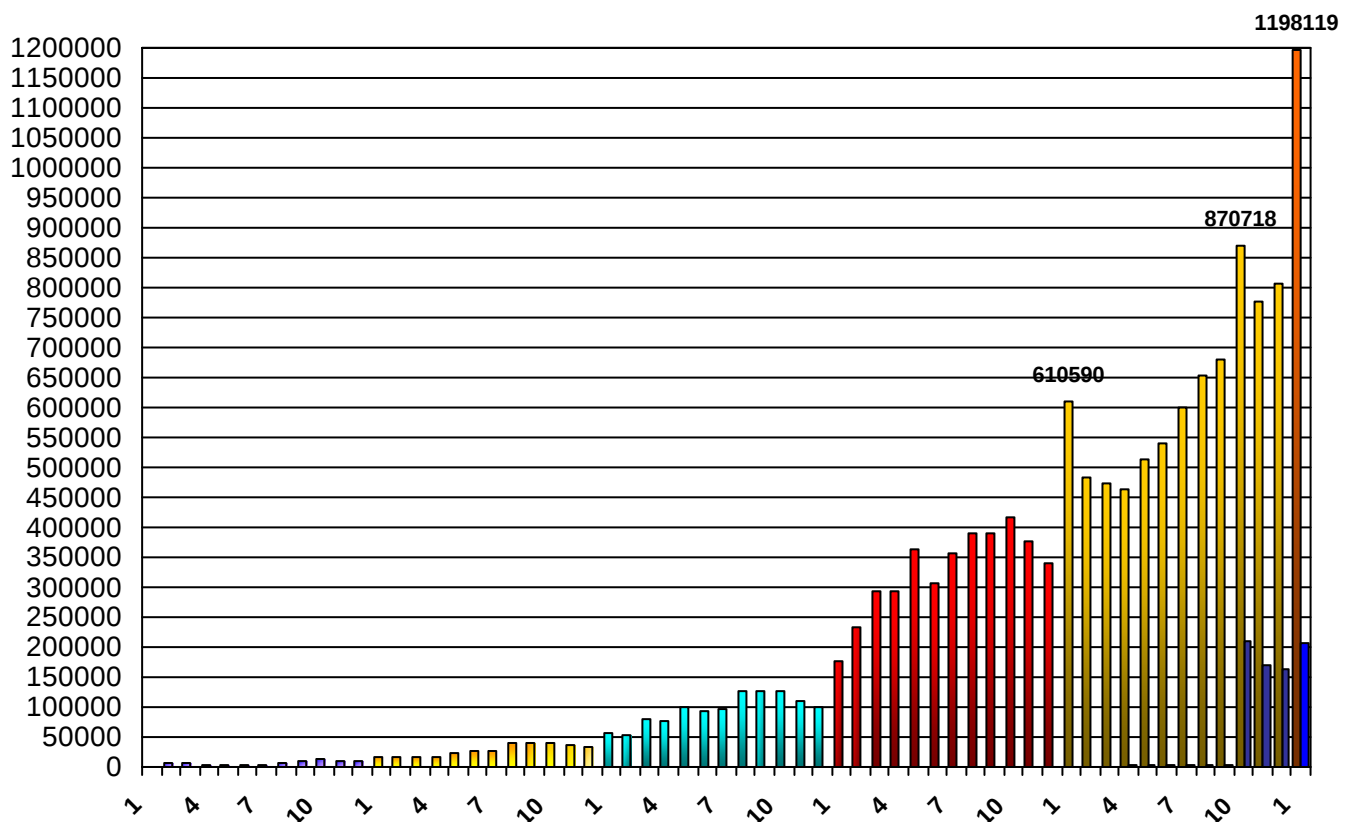
Asiakaspalvelu ja palveluverkko

Kelan palveluverkkoon kuuluu vuoden päättyessä 256 päivittäin palvelevaa toimistoa, joita täydentävät sivuvastaanotot ja yhteispalvelupisteet. Uuden yhteispalvelulain tullessa voimaan Kelan yhteispalvelusopimukset päivitettiin. Loppuvuodesta niitä oli 80. Yhteispalvelu vahvistettiin Kelan yhdeksi palvelukanavaksi. Palveluyhteistyötä jatkettiin 39:n työvoiman palvelukeskuksen kanssa. Kelan palveluverkkoa täydennettiin yhteistyössä Verohallinnon kanssa In To -palvelupisteellä Suomeen muuttaville työntekijöille.

Sähköiset asiointipalvelut vahvistuivat merkittävästi Kelan palvelukanavatarjonnassa vuonna 2008. Vuoden aikana otettiin käyttöön uusia tunnistetuille asiakkaille suunnattuja verkkopalveluja. Muun muassa asumistuen, lastenhoidon tuen ja opintotuen hakeminen verkossa tuli mahdolliseksi, samoin sairauspäivärahan ilmoittaminen tapaturmaselvityksissä, vanhempainpäivärahassa ja lapsilisässä.

Verkkoasiointien määrät kasvoivat tammikuun 199 860 tunnistetusta käynnistä joulukuun 265 555 kertaan. Yhteensä tunnistettuja asiointitapahtumia oli lähes 2,5 miljoonaa. Verkkopalvelutapahtumia oli vuoden aikana lähes 7,5 miljoonaa. (kenttäosasto toimittaa

Tunnistus.fi-päätetapahtumia

Tähän tulee teksti yhteyskeskuksen tarjoamasta puhelinpalvelusta Pirjo Myyryltä? (kenttäosasto toimittaa)

Toimistoasiointeja seurattiin edelleen asiakaspalveluotannan avulla. Keskimäärin Kelan toimistoissa kävi otantaviikon aikana 68 000 asiakasta. Asioinnin syynä oli useimmiten valmiin hakemuksen jättäminen tai neuvon kysyminen hakemuksen täyttämiseen.

Kelan toimistoissa käyneille asiakkaille tehdyn kyselyn (13 961 vastaajaa) mukaan toimistossa asiointi on yleensä miellyttävä kokemus. Lähes kaikki vastaajat (98 %) kokivat palvelun ystävälliseksi. Palvelusta annettiin **yleisarvosanaksi** 8,9. Toimiston aukioloaika sopi useimmille asiakkaille (93 %), ja lähes yhtä moni (88 %) oli tyytyväinen asiointivuoron odottamiseen kuluneeseen aikaan.

Lähes kaikki vastaajat (95 %) olivat tyytyväisiä **saamaansa** apuun hakemuksen täyttämässä sekä kokivat saaneensa riittävästi tietoa niistä asioista, joita tulivat toimistoon hoitamaan. Tyytyväisimpiä saatuihin neuvoihin oltiin eläke- ja sairaanhoitokorvausasioissa ja tyytymättöimpiä opintoetuuksissa.

Asiakkaiden käsitys toimiston palvelusta parani asioinnin jälkeen. Ennen asiointia 85 %:lla asiakkaista oli myönteinen käsitys kyseisen toimiston palvelusta, **asioinnin jälkeen 94 %:lla.**

Kelan ja työeläkejärjestelmän eläkepalvelusopimuksen perusteella Kela neuvoo asiakkaita työeläkeasioissa, vastaanottaa työeläkehakemuksia sekä ammatillisen kuntoutuksen hakemuksia ja välittää hakemukset edelleen työeläkelaitoksiin. Ammatillisten kuntoutushakemusten vastaanotto koskee niitä tilanteita, joissa Kela selvittää etuuksiensa, kuten sairauspäivärahan, yhteydessä asiakkaan ammatillisen kuntoutuksen tarvetta ja kuulumista työeläkejärjestelmän vastuulle. Kelan toimistoissa vastaanotettiin 102 187 työeläkehakemusta, mikä on 3,5 % enemmän kuin edellisenä vuonna. **Kelaan jätettiin** noin 58 % kaikista työeläkehakemuksista. Vastaavasti työeläkejärjestelmän palvelupisteet ottivat vastaan yhteensä 4 929 hakemusta, jotka koskivat Kelan eläkettä.

Sairausvakuutuslain tarkoittamia työpaikkakassoja oli vuonna 2008 koko maassa 73, ja niissä käsiteltiin 0,45 miljoonaa sairausvakuutuskorvausta.

Kela on tehnyt sopimuksen yliopisto-opiskelijoiden opintotukihakemusten vastaanottamisesta ja ratkaisemisesta 16 opintotukilautakunnan kanssa. Vuonna 2008 opintotukilautakunnissa ratkaistiin 117 700 hakemusta, mikä on noin 29 % kaikista opintotukihakemuksista. Lisäksi opintotukilautakunnissa on tehty 5 100 takaisinperintä-, 4 500 tulovalvonta- ja 300 opintolainavähennysratkaisua.

Henkilöstö ja koulutus

Kelan henkilöstömäärä kasvoi kertomusvuonna noin sadalla hengellä mm. Yhteyskeskuksen laajenemisen ja sähköisten asiointipalvelujen kehittämisen vuoksi. Vuoden lopussa Kelan palveluksessa oli 5 864 henkilöä, joista määräaikaista oli 368. Naisia oli 86 % ja miehiä 16 %. Henkilöstön keski-ikä oli 47 vuotta ja keskimääräinen palvelusaika 17 vuotta.

Henkilöstöhallinnossa toimenpiteiden painopiste oli uudistettujen henkilöstöprosessien vakiinnuttamisessa sekä viimeisten sovellusten käyttöönotossa toiminnanohjausjärjestelmä Tahdissa. Vuoden aikana saatiin valmiiksi palkanmäärityksen ja palkanlaskennan, ajanhallinnan, rekrytoinnin, työajan raportoinnin, koulutuksen suunnittelun, perehdytyksen sekä kehityskeskustelujen uudet sovellukset. Prosesseihin liittyviä palveluja keskitettiin henkilöstöosastolle, jotta yksiköt voivat keskittyä hoitamaan perustehtäväänsä.

Henkilöstön kehittämisen painopiste oli etuuskoulutuksen ja palvelutoiminnan kehittämisohjelmaan liittyvän koulutuksen toteuttamisessa. Vuoden aikana järjestettiin 906 koulutustilaisuutta, joihin osallistui 15 895 henkilöä. Koulutuspäiviä kertyi kaikkiaan 19 586. Yhtenäisen etuusosaamisen varmistamiseksi käynnistettyä etuuskoulutuksen uudistamista jatkettiin. Verkkokoulua hyödynnettiin yhä enemmän, ja useista etuuksista valmistui osittain verkkokoulussa suoritettavia monimuotokursseja. Palvelutoiminnan kehittämisohjelman periaatteiden käytäntöön viemiseksi järjestettiin mittava koulutus, jonka kohderyhmiä olivat esimiehet ja palveluneuvojat. Muutosten hallintaa tukevaa valmennusta järjestettiin yhdistyville vakuutuspiireille ja muille muutostilanteessa oleville yksiköille. Tahti-järjestelmän kolmannen vaiheen käyttöönottoa tuettiin koulutuksella, jossa perehdyttiin järjestelmän toiminnallisuuteen ja prosesseihin sekä annettiin valmiuksia järjestelmän käyttöön.

Nopeasti kehittyvässä organisaatiossa työhyvinvointi on ajoittain koetuksella. Kiireen ja stressin tuntemusten hillitsemiseksi päätettiin johdon aloitteesta käynnistää työyhteisön hyvinvointihanke. Hanke aloitettiin uuden kehityskeskustelusovelluksen käyttöönoton yhteydessä siten, että valtakunnalliseksi kehityskeskustelujen teemaksi valittiin työhyvinvointi. Hanke jatkuu vuonna 2009.

Kattava työterveyshuolto lisäpalveluineen on osaltaan tukenut henkilöstön hyvinvointia. Kertomusvuoden aikana uudistettiin työterveyshuollon standardi sekä käynnistettiin työterveyshuollon palveluntuottajien kilpailutus. Työnantajan maksamien henkilökunnan työterveyshuoltolaskujen tarkastaminen ja hyväksyntä keskitettiin henkilöstöosastolle.

Terveellisten elämäntapojen edistämiseksi Kelasta tuli savuton työpaikka 1.9.2008. Henkilöstölle tarjottiin erilaisia tupakoinnin lopettamisen tukitoimia.

Työkykyä uhkaavien tilanteiden hoitamisessa yhteistyö esimiesten, toimihenkilöiden ja työterveyshuollon välillä on vakiintunut.

Tietoja henkilöstöstä

Henkilöstömäärät	2007	2008
Koko henkilöstö	5 756	5 864
Kokopäiväinen	4 868	4 758
Osa-aikainen	888	1 106
Vakinainen henkilöstö	5 376	5 496
Kokopäiväinen	4 521	4 434
Osa-aikainen	855	1 062
Vakinainen henkilöstö		
Paikallishallinto	3 728	4 111
Keskushallinto	1 184	1 297
Aluehallinto	464	456

Tietoja vakinaisesta henkilöstöstä	2007	2008
Keski-ikä	47,6	47
Koulutuspäivät/henkilö	3,3	3,6
Sairauspoissaoloprosentti	4,5	5,2
Kelasta lähteneet toimihenkilöt	264	294
Kelaan tulleet toimihenkilöt	237	365
Eläkkeelle siirtymisikä	62,3	62,4
Vanhuuseläkkeelle siirtyneet	104	90
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet	41	46

Tietojenkäsittely

Tietojenkäsittelyn kannalta vuosi oli erittäin työntäyteinen. Kelan etuusjärjestelmien ja niitä tukevien tietotekniikkaratkaisujen ja -arkkitehtuurien ajanmukaistaminen käynnistettiin.

Kansalaisille ja viranomaisille suunnattuja sähköisiä palveluja otettiin käyttöön suunnitelman mukaisesti. Hakemispalveluja toteutettiin opintotukeen, yleiseen asumistukeen ja lastenhoidontukeen sekä työnantajille sairauspäivärahaan ja vanhempainpäivärahaan. Yhteistyökumppaneiden kanssa tapahtuvaa tiedonvälitystä kehitettiin. Sähköisen tiedonvälityksen piiriin tuli Työttömyysvakuutusrahasto, ja Katso-tunnistusta laajennettiin mm. kuntien tiedonvälitykseen. Kelan avoimissa internet-palveluissa vierailtiin vuonna 2008 noin 9,3 miljoonaa kertaa ja tunnistusta edellyttävissä palveluissa käyttäjiä oli noin 2,4 miljoonaa. Sähköinen asiointi lähes kaksinkertaistui edellisvuodesta. Kasvu jatkuu edelleen ripeänä.

Lainmuutoksia toteutettiin useisiin etuuksiin. Merkittäviä niistä olivat päivärahojen vähimmäistason korotus ja opintotuen tasokorotus. Etuuskäsittelyn tietojärjestelmien yhtenäistämistä jatkettiin. Kunnilta Kelalle siirtyvän elatustuen tietojärjestelmän rakentamista jatkettiin. Etuustyön hallintaa ja asiakaspalvelua tukevan tietojärjestelmän toteutus edistyi suunnitellusti.

Kelan avoimissa internetpalveluissa vierailtiin vuonna 2008 noin 9,3 miljoonaa kertaa ja tunnistusta edellyttävissä palveluissa käyttäjiä oli noin 2,4 miljoonaa. Sähköisen asioinnin kasvu edellisvuoteen verrattuna oli noin kaksinkertainen. Palveluiden markkinoinnin ja uusien palveluiden käyttöönoton vaikutuksesta kasvu jatkuu edelleen ripeänä.

Päätetapahtumien, sähköpostien ja asiakaskirjeiden määrä on lähes vakiintunut. Päätetapahtumia oli lähes 1,8 miljardia, sähköpostitse lähetettiin noin 14 miljoonaa viestiä ja asiakkaille postitettiin keskitetysti 16,6 miljoonaa kirjettä.

Sähköisen asioinnin oheisrakenteisiin, tietojenvaihtoon kansallisissa ja kansainvälisissä yhteistyöhankkeissa sekä verkostoitumiseen eri organisaatioiden kanssa liittyvät tehtävät lisääntyivät. Esi-merkkinä näistä voi mainita EU:n sosiaaliturvaa koskevan tietoliikennehankkeen, EESSI –hankkeen, kansallisen toteutuksen käynnistäminen Kelan vetämänä. Yhtenäisestä euromaksualueesta (SEPA) aiheutuvien muutosten kartoitus valmistui ja SEPA –maksatusmallin määrittely saatiin keskeisiltä osiltaan valmiiksi.

Kelan uudistetun asiakaspalvelustrategian periaatteiden soveltaminen tietojärjestelmissä aloitettiin. Uuden käyttövaltuuksien hallintajärjestelmän käyttöönoton viimeistelyä jatkettiin. Järjestelmä uudistettiin perusteiltaan niin, että eri tietojärjestelmien käyttöoikeuksia voidaan hallita keskitetysti. Tietojenkäsittelytoimialan riskienhallintasuunnitelma valmistui. Toteutettiin teknisen kokonaisarkkitehtuurin uudistamiseen liittyvän teknisen alustan esiselvitysprojekti.

Talous-, materiaali- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmien kokonaisuudistuksen (Tahti) kolmas ja viimeinen vaihe otettiin käyttöön. Suorakäyttöiseen Kelasto-raportointijärjestelmään toteutettiin uusia raportteja, jotka liittyivät etuuksien saajiin, kuntoutukseen ja tuloraportointiin. Hankehallinnan uusia menetelmiä sovellettiin ja kehitettiin osana Tahti -järjestelmän käyttöönottoa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköistä käsittelyä ja sähköistä lääkemääräystä koskevien lakien pohjalta jatkettiin potilastietojen ja reseptien arkistointiin liittyvien terveydenhuollon kansallisten tietojärjestelmien rakentamista. Sähköisen lääkemääräyksen testaaminen aloitettiin asiakastestiympäristössä syksyllä 2008, ja sen on tarkoitus tulla tuotantokäyttöön vuoden 2009 puolivälissä. Samaan aikaan otetaan käyttöön kansalaisen katseluyhteys omiin tietoihinsa. Vuoden 2011 huhtikuuhun mennessä lähes kaikkien terveydenhuollon yksiköiden ja apteekkien on liityttävä

näiden järjestelmien käyttäjiksi. Kelan henkilöt ovat osallistuneet merkittävällä panoksella järjestelmien varsinaiseen toteuttamiseen sekä käyttöönottoihin liittyvän koulutuksen ja ohjeistuksen suunnittelutyöhön.

Päätietokoneet uudistettiin kesäkuussa lähinnä taloudellisin perustein. Kela.fi-sivuston palvelut siirrettiin avoimessa palvelinympäristössä tuotettavaksi.

Työasemien keskitettyyn hallintaan hankittiin uusi ohjelmisto. Kannettavia työasemia on hankittu liikkuvien toimihenkilöiden käyttöön yhä enemmän. Kansalaisten käyttöön tarkoitettuja asiakaspäätteitä otettiin käyttöön 84 toimistossa.

Viestintä

Viestinnässä keskityttiin asiakasviestinnän uudistamiseen. Tunne perusturvasi -esitteet (12 eri elämäntilanteisiin tarkoitettua esitettä jaettuna elämäntilanteen mukaan) uudistettiin keväällä 2008 sekä ulkoasultaan että sisällöltään. Tavoitteena oli tehdä niistä selkeämpiä ja ymmärrettävämpiä. Osa uusista esitteistä testattiin asiakkaista kootuissa pienryhmissä, ja ne saivat varsin myönteistä palautetta.

Myös Kelainfo-esitteet uudistettiin ulkoasultaan ja rakenteeltaan. Vuonna 2008 ilmestyi seitsemän Kelainfoa. Lisäksi ilmestyi neljä verkko- ja puhelinpalveluja esittelevää palvelukanavaesitettä. Asiakkaille jaettiin noin kaksi miljoonaa esitettä. Esitteet ilmestyvät suomeksi ja ruotsiksi, osa myös englanniksi. Lisäksi Kela osallistui kolmen sosiaaliturvaa käsittelevän yhteisen esitteen tuottamiseen alan muiden toimijoiden kanssa.

Asiakaslehdet Kelan sanomat ja FPA-bladet ilmestyivät kumpikin kertomusvuonna neljä kertaa. Kelan sanomat jaettiin jokaisen suomenkieliseen ja kaksikieliseen talouteen (painos keskimäärin 2,5 miljoonaa) ja FPA-bladet ruotsinkielisiin ja kaksikielisiin talouksiin (painos noin 170 000). Asiakaslehti uudistuksen suunnittelu vietiin läpi kertomusvuonna. Lehdet päätettiin yhdistää yhdeksi kaksikieliseksi lehdeksi, jossa on myös englanninkielinen Kelan etuuksien esittely. Ensimmäinen Elämässä – Mitt i allt -lehti ilmestyi maaliskuussa 2009.

Sosiaali- ja terveysturvan aikakauslehti Sosiaalivakuutus ilmestyi vuonna 2008 viisi kertaa (painos 18 000) ja henkilöstölehti Yhteispeli kahdeksan kertaa (painos 8 800). Yhteispelin ulkoasu uudistettiin loppuvuodesta. Ensimmäinen uudella ilmeellä toteutettu lehti ilmestyi helmikuussa 2009.

Kela.fi-internetsivujen uudistustyö jatkui koko vuoden, ja uudet sivut julkaistiin helmikuussa 2009. Sivujen rakenne, ulkoasu ja sisältö on uudistettu. Sivut on toteutettu suomeksi ja ruotsiksi, hieman suppeampina myös englanniksi. Kela.fi-sivuille tehtiin vuoden aikana 9,3 miljoonaa käyntiä (edellisenä vuonna 7,5 miljoonaa) ja 2,4 miljoonaa (edellisenä vuonna 1,3 miljoonaa) tunnistetun henkilö-

asiakkaan sähköistä asiointitapahtumaa. Toukokuussa 2008 avattiin pohjoismainen sosiaaliturva-portaali. Kela vastasi suurelta osin portaalin Suomea koskevan osan suunnittelusta ja toteutuksesta.

Kelan intranet Kelanetti uudistettiin ulkoasultaan. Monia sivuston osia ja vakuutusalueitten sivustoja uudistettiin kertomusvuonna. Sisällön uudistaminen jatkuu.

Palvelutoiminnan kehittämisohjelmaan liittyvän viestinnän ja koulutuksen suunnittelu ja toteutus on jatkunut koko vuoden ajan. Toimistoverkon muutokset, puhelinpalvelun ja sähköisen asioinnin laajeneminen sekä maahanmuuttajille tarkoitetun palvelupisteen avaaminen Helsinkiin ovat olleet etuusasioiden ohella viestinnän keskeisiä aiheita. Vuonna 2008 tehtiin 87 mediatiedotetta.

Kelan palvelukanavia, etenkin sähköisen asioinnin mahdollisuuksia, on esitelty mm. Next Step -messuilla, Rekisterit auki -päivässä, Lapsi 2008 -messuilla, Kauneus- ja terveystilaisuuksilla, Farmari-maaseutunäyttelyssä, Studia-tapahtumassa, Lääkäripäivillä, Karjalan messuilla sekä useissa opiskelija- ja nuorisotapahtumissa.

Sähköisen asioinnin ja puhelinpalvelun markkinoinnissa on käytetty myös esitteitä, verkkobannereita, julisteita ja lehti-ilmoituksia. Lapsiperheiden etuuksien sähköistä hakemista on esitelty erityisesti neuvoloissa lapsiperheille jaettavassa materiaalissa.

Tilastointi ja laskelmat

Selainpohjaisen Kelasto-järjestelmän tietosisältöä laajennettiin erityisesti etuudensaajien lukumääriin ja maksettuihin etuuksiin liittyvillä tilastoraporteilla. Kelaston käytettävyyden parantamiseksi toteutettiin Kelaston intranetsivuille uusi rakenne ja kehittyneempi hakutoiminto.

Kelan painettuja tilastojulkaisuja ilmestyi 12. Lisäksi tuotettiin neljä yhteisjulkaisua, joista kaksi Eläketurvakeskuksen, yksi Lääkelaitoksen ja yksi Vakuutusvalvontaviraston kanssa. Kaikki painetut tilastojulkaisut ilmestyivät myös internetissä Kela tilastoi -sivuilla. Sivulla julkaistiin suomen-, ruotsin- ja englanninkieliset versiot lähes 400 verkkotilastosta pdf- ja Excel-muodossa. Tilastoryhmän julkaisemien tilastotuotteiden kehittämiseksi tehtiin tuotekartoitus.

Helmi- ja syyskuussa kartoitettujen asiakasyhteydenottojen perusteella tilastoryhmän asiantuntijat hoitivat päivittäin keskimäärin 13 tilastotietopyyntöä.

Sosiaaliturvan kehittämistä ja toimeenpanoa varten tuotettiin laskelmia, ennusteita sekä erilaisia selvityksiä. Laajimmat näistä olivat Sata-komitealle laaditut laskelmat. Kelan omaa toimintaa tuettiin tuottamalla toimeentulokäytön suorite-ennusteita ja laskelmia. Laskentajärjestelmiä kehitettiin ja uudistettaessa otettiin huomioon lainsäädännön muutokset. Ministeriöille laadittiin vuosittaiset Kelan hoitamaa sosiaaliturvaa koskevat vakuutustekniset laskelmat. Loppuvuodesta alkanut ta-

louskasvun hidastuminen aiheuttaa haasteita Kelan rahoituksen riittävyydelle. Taloustilanteen kehittymistä seurataan aktiivisesti.

Tutkimus

Tutkimusosaston työskentely on kohdentunut Kelan etuuksiin ja palveluihin sekä muuhun Kelan oman toiminnan tutkimiseen. Vuoden 2008 keskeisiä tutkimusaiheita olivat yhteiskuntatutkimuksen puolella Kela ja sen omaa toimintaa koskevat asiakaskyselyt, ulkomailla opiskeleiden sijoittuminen työelämään, työttömyyspolitiikka ja työllisyys, kansaneläkejärjestelmän kehittyminen ja toiminta, perhevapaiden käyttö, EU:n sosiaaliturva, sosiaaliturvajärjestelmän ja kansalaisten kohtaaminen, köyhyys ja syrjäytyminen sekä sosiaalietuuksien riittävyys ja kohdentuminen. Terveystutkimuksessa kohteita olivat ikääntyneitten kuntoutus, kuntoutusta koskevat rekisterit, Kelan järjestämän kuntoutuksen kehittämisprojektit, lääkekorvausten kehitys ja jakaantuminen väestössä sekä terveyden tase-arvokysymykset. Lääkkeiden hintalautakunnan tarvitsemia lausuntoja lääkkeiden korvattavuus- ja hintapäätösten tueksi tehtiin tavanomaista enemmän.

Kelan sisällä vahvistettiin yhteistyötä erityisesti terveys- ja toimeentuloturvaosaston sekä aktuaari- ja tilasto-osaston kanssa. Kelan ulkopuolisia yhteistyökumppaneita olivat vuonna 2008 eritoten yliopistot ja korkeakoulut (sukupolvien välinen hoiva, köyhyys ja sosiaalinen syrjäytyminen, sosiaaliturva, kolesterolilääkkeiden käytön kehitys ja asianmukaisuus, vanhusten lääkehoidon ongelmat, kuntoutuksen toimivuus ja vaikuttavuuden arviointi), Eläketurvakeskus (varhainen eläköityminen, eläketurvan rakenteet), Valtion taloudellinen tutkimuskeskus (työttömyysturva ja työllistyminen), Elinkeinoelämän tutkimuskeskus (panos-tuotosanalyysi), Sosiaaliturvan keskusliitto (perusturvan riittävyys ja toimeentulon ongelmat) ja Stakes (perhepolitiikka, yhteiskunnan muutos ja sosiaaliturvan rakenteelliset haasteet, terveydenhuollon kustannusvaikuttavuus). Sata-komitea työllisti merkittävästi tutkimusosastoa, joka tuotti komitealle laskelmia, raportteja ja taustaselvityksiä.

Kansainvälistä yhteistyötä tehtiin osallistumalla tutkimusprojekteihin, tekemällä vierailuja ja järjestämällä vierailuluentoja sekä osallistumalla kansainvälisiin tieteellisiin kokouksiin.

Osaston tutkimustyön tulokset olivat hyvin esillä muun muassa köyhyyttä, lääkekustannuksia ja perusturvaa koskevassa keskustelussa. Osasto järjesti useita yleisötilaisuuksia, asiantuntijakokouksia ja tutkimusseminaareja terveys- ja sosiaaliturvasta. Sosiaaliturvan historiaa valotettiin tuoreesti elokuvan avulla Filmi-Kela-tilaisuuksissa. Osaston edustajat pitivät lukuisia esitelmiä ja alustuksia eduskunnassa, kansalaisjärjestöjen tilaisuuksissa, ministeriöissä, korkeakouluissa ja valtakunnallisissa tilaisuuksissa. Tutkimustulosten raportointi ja sidosryhmäyhteistyö jatkui vilkkaana.

Tietopalvelu

Tietopalvelu hankki ja välitti tietoaineistoja Kelan eri yksiköille ja yhteiseen käyttöön. Sähköisten tiedonlähteiden osuus tarjonnasta oli merkittävä. Tiedonhakuja tehtiin asiakkaiden toimeksiannoista.

Ulkoisille asiakkaille tarjottiin lainaus- ja neuvontapalveluita sekä kirjastotietokannan käyttömahdollisuus Kelan internetsivuilla.

Tietopalvelu osallistui sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan tietopalveluiden sekä erikoiskirjastojen yhteistyöhön.

Kansainvälinen yhteistyö

Vuoden aikana osallistuttiin aktiivisesti EU:n uuden sosiaaliturvan koordinaatioasetuksen täytäntöönpanoasetuksen valmisteluun. Kela oli myös vahvasti mukana EU:n sosiaaliturvan koordinaatioasetuksen sähköisen tiedonvaihdon (EESSI = Electronic Exchange of Social Security Information) valmistelutyössä sekä EU:ssa että sosiaali- ja terveysministeriön johtamassa valmistelutyössä Suomessa.

Useita kansainvälisen sosiaaliturvalainsäädännön täytäntöönpanoon liittyviä yhteyslaitosneuvotteluita käytiin monenvälisesti Pohjoismaiden kesken sekä kahdenvälisesti Viron ja Norjan kanssa. Lisäksi neuvoteltiin Saksan kanssa tiedonvaihdon lisäämisestä. Vuoden aikana osallistuttiin Pohjoismaiden ministerineuvoston alaiseen rajaestetyöhön mm. osallistumalla pohjoismaisen sosiaaliturvaportaalin toteuttamiseen. Lisäksi Kela osallistui pohjoismaisen ministerineuvoston asettaman työryhmän työhön, jonka tarkoituksena on uudistaa pohjoismaista sosiaaliturvasopimusta. Tavoitteena on saada uudistamistyö valmiiksi vuonna 2009.

Suomen ja Australian välinen sosiaaliturvasopimus allekirjoitettiin Helsingissä 10.9.2008. Sopimus tulee voimaan 1.7.2009. Kela on valmistellut loppuvuodesta 2008 sopimuksen toimeenpanoa yhteistyössä Eläketurvakeskuksen ja Australian sosiaaliturvalaitoksen Centrelinkin kanssa.

Yhteistyötä ISSAn (International Social Security Association) kanssa suunniteltiin ja toteutettiin yhdessä Suomen muiden jäsenlaitosten edustajien kanssa Kelan pääjohtajan johdolla. Kelan eri alojen asiantuntijat toimivat ISSAn työryhmissä ja toimielimissä.

Asiantuntijamme osallistuvat myös monien muiden kansainvälisten järjestöjen, kuten WHO:n ja RI:n toimintaan. Yhteistyömuotoja ovat konferenssit, yhteistyökokoukset, tutkimusyhteistyö, kehittämisprojektit ja asiantuntijavaihto.

TILINPÄÄTÖS

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2008

Hallinnonuudistus

Kansaneläkelaitoksesta annetun lain muutokset tulivat voimaan 1.1.2008. Pääjohtaja ja hänen sijaisensa eivät ole enää hallituksen jäseniä. Kelan työjärjestyksen vahvistaminen siirtyi valtuutetuilta hallitukselle.

Hallitus vahvisti Kelalle kesäkuussa 2008 uuden työjärjestyksen, ja se tuli voimaan 1.1.2009. Hallitus vahvisti pääjohtajan ja johtajien työnjaon ja johtajien sijaisuudet. Uutena osastona perustettiin kenttäosasto, ja etuosastojen välistä tehtävänjakoa tarkistettiin.

Pääjohtajan tehtäviksi on laissa määritelty vastata Kansaneläkelaitoksen strategisesta suunnittelusta sekä operatiivisesta johtamisesta ja kehittämisestä, vastata asioiden esittelystä hallitukselle ja hallituksen päätösten toimeenpanosta sekä valmistella työjärjestys hallituksen päätettäväksi. Laissa säädettyjen tehtävien lisäksi pääjohtaja valmistelee vuosittain Kelan toiminta- ja taloussuunnitelman ja tekee tulossopimuksen hallituksen kanssa. Pääjohtaja tekee tulossopimukset johtajien kanssa ja vahvistaa tulosityksiköiden työjärjestykset.

Johtajat vastaavat hallituksen heidän vastuulleen antamien yksiköiden ja niille kuuluvien asioiden suunnittelusta ja johtamisesta.

Uusi johtamisjärjestelmä tuli kokonaisuudessaan voimaan vuoden 2009 alusta. Eduskunnan valitsemat valtuutetut valvovat Kelan toimintaa, hallitus johtaa ja kehittää Kelaa ja pääjohtaja vastaa Kelan sisäisestä toiminnasta.

Kelan hallinnointi-, johtamis- ja **valvontajärjestelmien** kuvaus (Corporate Governance) on Kelan internet- ja intranetsivuilla sekä tämän vuosikertomuksen liitteenä.

Strategiaperusta

Toiminta-ajatuksen mukaan Kela turvaa väestön toimeentuloa, edistää terveyttä ja tukee itsenäistä selviytymistä.

Toiminta perustuu seuraaviin arvoihin: ihmistä arvostava, osaava, yhteistyökykyinen ja uudistuva.

Hallitus on nostanut strategisesta tahtotilasta (visiosta) toimikautensa keskeiseksi ytimeksi sen, että Kelan palvelu on julkisen sektorin parasta. Tämä ydinlause on ollut pohjana laadittaessa strategiaa päämääriä, hankesalkun sisältöä ja tuloskorttia. Lähtökohtana on pidetty toiminnan tasapainoista onnistumista neljän näkökulman mukaisesti: asiakas ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus, prosessit,

henkilöstö ja työyhteisön uudistuminen sekä talous. Asiakaspalvelu on hankesalkun yhteinen teema. Sitä tukevia keskeisiä hankkeita ovat palvelutoiminnan kehittämisohjelma, etuusohjelma 2015, tietojenkäsittelyn toimintasuunnitelma sekä henkilöstösuunnitelma 2011.

Vision pilareita ovat myös seuraavat: Kela on aktiivinen sosiaaliturvan ja sen toimeenpanon kehittäjä, Kela on luotettava, tehokas ja sosiaalisen vastuunsa tunteva toimija sekä Kelasta saatava sosiaaliturva on tasoltaan kohtuullista, laadukasta ja selkeää.

Strategiset linjaukset ja toimintaperiaatteet perustuvat asiakkaiden tarpeisiin ja odotuksiin. Toimintaa kehitetään ja arvioidaan entistä vahvemmin asiakkaan näkökulmasta.

Riskienhallinta

Hallituksen hyväksymä Kelan riskienhallintasuunnitelma pitää sisällään kuvauksen Kelan riskienhallinnasta ja vastuista tulosityksikkötasolle saakka, riskien luokittelun riskialueittain ja riskienhallinta-asioiden vuosikierron, Kela-tason riskikartan ja riskirekisterin sekä menettelyn vuosittaisesta riskiraportoinnista ja riskienhallinnan painopisteistä. Suunnitelma hyväksyttiin edellisessä hallituksessa 26.11.2007 ja annettiin tiedoksi nykyiselle hallitukselle 24.1.2008. Vuonna 2008 riskienhallinnassa tarkasteltiin erityisesti korkean huomion riskejä, jotka vaativat erityistoimenpiteitä ja joilla oli vaikutusta tavoitteiden toteutumiseen. Painopisteinä vuonna 2008 olivat erityisesti asiakaspalvelun, osaamisen, yhtenäisten etuusprosessien ja palvelukanavien kehittäminen.

Riskienhallinta on kehittynyt Kelassa edelleen vuoden 2008 aikana. Riskienhallintakulttuuri ja riskitietoisuus ovat lisääntyneet. Riskien toteutumisesta vuodelta 2008 voidaan todeta, että riskeihin kyettiin vuoden aikana vastaamaan sillä tavoin, ettei tavoitteiden saavuttamiseen kriittisesti vaikuttavia strategisen tason riskejä toteutunut. Tunnistettuja riskejä on kuitenkin tarkkailtava aktiivisesti edelleen.

Hallituksen marraskuussa 2008 vahvistamassa vuoden 2009 suunnitelmassa riskienhallinnan painopisteinä ovat erityisesti yhtenäiset etuusprosessit, ratkaisutoiminnan ja asiakaspalvelun järjestäminen, osaaminen, tietojärjestelmien ajantasaisuudesta huolehtiminen sekä palvelukanavien ajantasaisuudesta ja kehittämisestä huolehtiminen.

Kokonaisvastuu riskienhallinnassa on pääjohtajalla ja hallituksella. Hallitus arvioi vuosittain riskienhallintaa ja hyväksyy Kelan koko toimintaa kattavan riskienhallintasuunnitelman. Johto vastaa riskienhallinnan toteuttamisesta.

Muu toiminta vuonna 2008

Hallitus kokoontui vuoden aikana 11 kertaa. Lisäksi pidettiin hallituksen strategiaseminaari, jossa kehitettiin strategisia tavoitteita. Hallitus piti myös kolme syventävää iltakoulua.

Hallitus linjasi työskentelyään siten, että valtuutettujen puheenjohtaja voi halutessaan osallistua hallituksen kokouksiin katsoessaan sen valvontatehtävien kannalta perustelluksi. Hallituksen kokouksissa on läsnä pääjohtaja, joka esittelee asiat hallitukselle, jollei hän delegoi asian esittelyä. Hallitus perusti palkkiotyöryhmän ja tarkastustoimikunnan.

Hallitus asetti Kelan neuvottelukunnan ajalle 1.4.2008–31.3.2011. Neuvottelukunnan tehtävänä on edistää ja kehittää sosiaaliturvan toteuttamiseen osallistuvien viranomaisten ja yhteisöjen yhteistyötä sekä palvelujen käyttäjien näkökulman huomioon ottamista. Neuvottelukunnassa on monipuolinen Kelan sidosryhmien edustus. Sidosryhmät esittävät Kelan toiminnasta näkemyksiä, joita hyödynnetään toiminnan arvioinnissa ja kehittämisessä. Puheenjohtajana on pääjohtaja. Lisäksi Kelassa on kuusi erityisneuvottelukuntaa. Hallitus asetti eläkeasiain neuvottelukunnan vuosiksi 2008–2011.

Hallitus hyväksyi Kelan toiminta- ja taloussuunnitelman sekä hankesalkun vuosille 2009–2012, Kelan tulokortin vuodelle 2009 sekä teki tulossopimuksen pääjohtajan kanssa vuodelle 2009. Toiminta- ja taloussuunnitelma sisältää Kelan toiminta-ajatuksen, vision, arvot, strategiaperustan sekä tulokortin. Hallitus hyväksyi Kelan sijoitustoiminnan yleiset periaatteet ja vuoden 2009 sijoitussuunnitelman.

Osana palvelutoiminnan kehittämisohjelmaa hallitus tarkastelee Kelan toimistoverkkoa yhdessä muiden palvelukanavien käytön kanssa. Hallitus teki päätöksen lakkauttaa seitsemän Helsingin vakuutuspiirin toimistoa 1.11.2008 lukien sekä viisi muuta toimistoa muualta Suomesta 1.1.2009 lukien.

Hallitus päätti myöntää vuoden 2008 Kelan sisäisen laatukilpailun palkinnon Etelä-Pirkanmaan vakuutuspiirille. Hallitus teki neljä päätöstä vakuutuspiirien yhdistämisestä. Uuden kenttäosaston päälliköksi nimitettiin suunnittelupäällikkö, valtiotieteen maisteri Antti Hakala 1.1.2009 lukien.

Kuvallisten Kela-korttien toimittamisesta päätettiin luopua vuoden 2008 lopulla, jolloin Kelan toimistoilta poistui mahdollisuus ottaa vastaan käteismaksuja asiakkailta.

Puhelinpalvelu keskitetään Yhteyskeskuksen yksiköihin kokonaan vuoden 2009 loppuun mennessä. Uudet yksiköt on perustettu Jyväskylään ja Kemijärvelle.

Hallitus on kuukausittain saanut pääjohtajalta monipuolisen katsauksen Kelan toimintaan ja talouteen. Katsausten perusteella hallitus on keskustellut asioista ja antanut palautetta.

Rahoitus

Kelan kokonaiskulut olivat 11 489 milj. euroa vuonna 2008. Siitä etuuskuluja oli 11 116 milj. euroa ja toimintakuluja 373 milj. euroa. Kokonaiskulut lisääntyivät edellisvuodesta 5,7 %.

Tuotot ja valtion takuusuoritus olivat yhteensä 11 418 milj. euroa. Ne lisääntyivät edellisvuodesta 465 milj. euroa eli 4,2 %.

Tuotoista vakuutettujen sairausvakuutusmaksuja oli 1 546 milj. euroa ja työnantajien kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksuja 2 494 milj. euroa. Palkansaaajien työttömyysvakuutusmaksua tilitettiin Kelalle 33 milj. euroa. Yhteensä vakuutusmaksujen osuus kokonaistuotoista oli 36 %. Valtion osuudet muodostivat tuotoista 59 % ja kuntien suoritukset 5 %.

Sijoitustoiminta

Kelan hallitus vahvistaa vuosittain sijoitussuunnitelman. Sijoitustoiminnan tavoitteita ovat varmuus, tuotto ja rahaksi muutettavuus sekä sijoitusten asianmukainen monipuolisuus ja hajauttaminen. Sijoitustoiminnassa otetaan huomioon myös Kelan eri rahastojen luonne ja tarkoitus sekä tästä sijoitustoiminnalle aiheutuvat vaatimukset.

Kansaneläkerahaston ja sairausvakuutusrahaston sijoitustoiminnan painopiste on rahoitusomaisuuden sijoittamisessa. Eläkevastuurahaston varat ovat henkilöstön Kelan palvelukseen perustuvan eläkevastuun katteena. Eläkevastuurahaston varoja sijoitettaessa painotetaan portfoliosijoittamisen periaatteita. Omaisuuden allokoinnilla pyritään paitsi kasvattamaan rahaston tuottoa myös varautumaan myöhemmin vaadittavaan sijoitusten hyvään rahaksi muutettavuuteen. Sijoitusten kansainväliselle hajauttamiselle on asetettu tavoitteet ja aikataulu.

Vuoden 2008 sijoitustoimintaa leimasi syksyllä Yhdysvalloista liikkeelle lähtenyt rahoitussektorin ongelmien kärjistyminen kriisiksi. Pankkien toiminnan jatkuvuutta turvattiin erilaisilla rahoitusmalleilla sekä uusilla omistusjärjestelyillä. Samalla eri maiden keskuspankit laskivat markkinoiden rauhoittamiseksi ohjauskorkojaan useaan otteeseen. Rahoitussektorilta alkaneet tapahtumat saivat aikaan valtaisan riskillisten omaisuusluokkien myyntiaallon. Osakemarkkinoiden tuotot jäivät maailmanlaajuisesti vahvasti negatiivisiksi. Keskeisten osakemarkkinoiden tuotot vaihtelivat –34 %:sta –58 %:iin. Suomen osakemarkkinat tuottivat –47 %.

Kelan rahastojen sijoitusten tuotot jäivät arvonmuutokset huomioon ottaen vuonna 2008 negatiivisiksi. Kansaneläkerahaston osakkeiden markkina-arvo laski lähes 52 % ja eläkevastuurahaston sijoitusten arvo noin 36 %. Kansaneläkerahaston tuottojen laskun taustalla on osakeomistuksen keskittyminen kahteen kotimaiseen suhdanneherkkään yhtiöön. Eläkevastuurahastossa on merkittävä osakepaino, ja salkku on perinteisesti tuottanut hyvin. Vuosina 2003–2007 tuotto oli vähimmillään 8,30 % ja enimmillään 36 %. Vuonna 2008 nähty osakemarkkinoiden poikkeuksellisen raju lasku johti salkun heikkoon tuottoon.

Kelan osinkotuotot olivat lähes 59 milj. euroa, kun edellisen vuoden osinkotuotot olivat 51 milj. euroa. Kansaneläkerahaston ja sairausvakuutusrahaston rahavarojen yhteenlaskettu kuukausittainen keskiarvo oli 789 milj. euroa (edellisvuonna 740 milj. euroa). Rahavarojen kesikorko oli 4,26 % (edellisvuonna 4,09 %), ja korkotuottoja kertyi yhteensä lähes 40 milj. euroa (edellisvuonna 34 milj. euroa).

Eläkevakuutuksen rahoitus

Eläkevakuutuksen kulut olivat 3 411 milj. euroa. Ne lisääntyivät 11,4 % edellisvuodesta. Kasvu johtui kansaneläkkeisiin tehdystä tasokorotuksesta ja kuntien kalleusluokituksen poistamisesta. Kuluis-
ta 1 083 milj. euroa rahoitettiin työnantajien kansaneläkemaksuilla, 1 814 milj. euroa valtion suorituksilla etuuksiin ja 505 milj. euroa valtion takuusuorituksella.

Valtio rahoitti 40 % kansaneläkkeistä ja kokonaan perhe-eläkkeet, rintamasotilasetuudet, vammaisetuudet sekä eläkkeensaajien asumistuet.

Vuositason maksuvalmiuden turvaaminen edellyttää kansaneläkerahastolta määrättyä rahoitusomaisuuteen perustuvaa vähimmäistasoa, jonka valtio takasi vuonna 2008 takuusuorituksella.

Sairausvakuutuksen rahoitus

Sairausvakuutuksen kulut olivat 4 203 milj. euroa, ja ne lisääntyivät edellisvuodesta 7,5 %. Sairausvakuutuksen tuotot olivat 4 119 milj. euroa. Sairausvakuutus on ollut rahoituksen kannalta jaettuna työtulovakuutukseen ja sairaanhoitovakuutukseen vuodesta 2006 lähtien.

Työtulovakuutus sisältää sairauspäivärahat, vanhempainpäivärahat ja kuntoutusrahat sekä työterveyshuollon lukuun ottamatta Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön korvauksia. Työtulovakuutuksen etuuksia maksettiin yhteensä 1 987 milj. euroa, ja ne kasvoivat edellisvuodesta 6,9 %. Työtulovakuutuksen kuluista rahoitettiin työnantajan sairausvakuutusmaksulla 1 411 milj. euroa ja palkansaa-
jien ja yrittäjien päivärahamaksulla 511 milj. euroa. Valtio rahoitti vähimmäismääräiset päivärahat ja osuuden yrittäjien työterveyshuollosta, yhteensä 76 milj. euroa.

Sairaanhoitovakuutus sisältää mm. lääkekorvaukset, lääkärinpalkkiokorvaukset ja kuntoutuspalvelut. Sairaanhoitovakuutuksen etuuksia maksettiin yhteensä 1 993 milj. euroa, ja ne kasvoivat edellisvuodesta 8,2 %. Sairaanhoitovakuutuksen rahoitus jakautuu puoliksi vakuutettujen ja valtion kesken. Palkansaaajilta, yrittäjiltä ja etuudensaajilta perittävää sairaanhoitomaksua kertyi 1 036 milj. euroa vuonna. Valtion suoritukset sairaanhoitovakuutukseen olivat 1 053 milj. euroa.

Sairausvakuutusrahaston rahoitusomaisuudelle on säädetty kuluihin suhteutettu vähimmäistaso sekä kahden prosenttiyksikön liikkumavara, jonka puitteissa vähimmäistaso voi vaihdella ilman vaikutusta seuraavan vuoden vakuutusmaksuperusteisiin.

Muun sosiaaliturvan rahoitus

Vuonna 2008 muun sosiaaliturvan etuuksia maksettiin 3 874 milj. euroa. Ne vähenivät 0,6 % edellisvuodesta. Muun sosiaaliturvan etuuksista valtio rahoitti kaikkiaan 3 307 milj. euroa. Palkansaajien työttömyysvakuutusmaksua tilitettiin työttömyysturvan rahoitukseen 33 milj. euroa. Kunnat suorittivat Kelalle lastenhoidon tukeen 393 milj. euroa ja työmarkkinatukeen 141 milj. euroa.

Toimintakulut

Toimintakulujen yhteismäärä oli 373,2 milj. euroa vuonna 2008, mikä on 3,2 % kokonaiskuluista. Toimintakulut kasvoivat edellisvuodesta 6,1 %.

Palkka- ja palkkiokulut olivat 165,5 milj. euroa ja kasvoivat edellisvuodesta 4,1 %. Henkilösivukulut olivat yhteensä 67,1 milj. euroa.

Muiden toimintakulujen yhteismäärä oli 82,7 milj. euroa. Muista toimintakuluista atk-käyttökuluja oli 27,4 milj. euroa. Niiden määrä kasvoi 12,6 % edellisvuodesta. Käyttöomaisuuden poistoja oli 11,0 milj. euroa sekä toimintakuluja vähentäviä tuottoja 11,3 milj. euroa.

Ostopalveluista, joista suurin erä on verohallinnolle maksettavat verotuskustannukset, maksettiin yhteensä 58,2 milj. euroa.

Eläkevastuurahasto

Kelan toimihenkilöiden vakuutustekninen täysi eläkevastuu oli vuoden lopussa 1 600,5 milj. euroa, josta jo alkaneiden eläkkeiden osuus oli 715 milj. euroa. Täysi eläkevastuu lisääntyi kertomusvuonna 80 milj. euroa, mikä johtui eläkkeiden ja eläkekertymän kasvusta.

Kannatusmaksuilla katettu eläkevastuu on täydestä vastuusta 41 %. Työntekijäin eläkemaksulla katetun vastuun määrä oli 33,7 milj. euroa. Katettavan eläkevastuun määrä vuoden 2008 lopussa oli yhteensä 689,9 milj. euroa. Tämän lisäksi eläkevastuurahastossa oli varoja 115 milj. euroa.

Eläkevastuurahastoon suoritettiin työnantajan kannatusmaksuna 41,2 milj. euroa. Lisäksi rahastoon suoritettiin työntekijän eläkemaksua 8,1 milj. euroa, josta 3,5 milj. euroa käytettiin eläkevastuun katteen lisäykseksi.

Toimisuhte-eläkkeitä Kela maksoi kaikkiaan 60,7 milj. euroa, jossa oli kasvua edellisvuodesta 7,5 %.

Työnantajan kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksuperusteet
% maksettujen palkkojen määrästä

Kansaneläkemaksu	2007	2008	2009	2009¹
Yksityinen sektori ²			I–III	IV–XII
I maksuluokka	0,901	0,801	0,801	0,00
II maksuluokka	3,101	3,001	3,001	2,20
III maksuluokka	4,001	3,901	3,901	3,10
Julkinen sektori	1,951	1,851	1,851	1,05
Sairausvakuutusmaksu				
Yksityinen ja julkinen sektori	2,05	1,97	2,00	2,00

¹ Hallituksen esitys.

² Maksuluokka määräytyy yrityksen tekemien poistojen määrän sekä poistojen ja palkkojen suhteen perusteella.

Vakuutetun sairausvakuutusmaksuperusteet

	2007	2008	2009
Palkansaajat ja MYEL-vakuutetut yrittäjät			
sairaanhoitomaksu ¹	1,28	1,24	1,28
päivärahamaksu ²	0,75	0,67	0,70
YEL-vakuutetut yrittäjät			
sairaanhoitomaksu ¹	1,28	1,24	1,28
päivärahamaksu ²	0,91	0,81	0,79
Eläkkeen- ja etuudensaajat			
sairaanhoitomaksu ¹	1,45	1,41	1,45

¹ Prosenttia kunnallisverotuksessa verotettavasta ansiotulosta, yrittäjillä prosenttia nettotyötulosta.

² Prosenttia veronalaisesta palkkatulosta ja yrittäjien työtulosta.

TULEVAISUUDENNÄKYMÄT

PARASTA PALVELUA – HELPOSTI JA LÄHELTÄ

Strategiset linjaukset käytännöksi

Tavoitteena on, että Kelassa asiointi on helppoa ja palvelua saa läheltä. Palvelun helppous merkitsee esimerkiksi etuuksien hakemisen yksinkertaistamista. Lomakkeiden tulee olla selkeitä ja ymmärrettäviä. Etuuskäsittely hoidetaan siten, että asiakasta vaivataan mahdollisimman vähän. Lisätiedot pyydetään ensisijaisesti soittamalla asiakkaalle, ja hakemus täydennetään keskustelun perusteella.

Asiointin helppoutta lisäävät automatisointi ja suorakorvausmenettely. Helppous tarkoittaa myös, että asiakkaita ohjataan aktiivisesti käyttämään heille sopivinta palvelukanavaa.

Palvelua läheltä

Palvelun läheisyys merkitsee vaihtoehtoisia palvelukanavia ja laajaa palveluverkkoa. Toimistoasiointi on muuttunut monikanavaiseksi Kela-asioinniksi.

Puhelin ja verkkopalvelut ovat aina asiakkaan lähellä. Puhelinpalvelua tarjoavan Yhteyskeskuksen toiminta kattaa koko maan vuoden 2009 aikana. Verkkoon luodaan kattavat asiointipalvelut, jotka sopivat kuhunkin elämäntilanteeseen. Monipuolisia asiointitapoja ja kanavia tarjotaan myös yhteistyössä muiden organisaatioiden kanssa.

Riittävän kattava toimistoverkko on tulevaisuudessakin tärkeä. Toimistossa asiointia tarvitaan jatkossa pääosin erityistä asiantuntemusta edellyttävissä asiakaskohtaamisissa. Toimistopalvelun tueksi otetaan käyttöön ajanvarauspalvelu.

Kokemus hyvästä palvelusta

Hyvä palvelu lähtee asiakkaiden tarpeiden tuntemisesta. Asiakastutkimukset ja systemaattinen asiakaspalautteen kokoaminen ja analysointi ovat avaimia parhaaseen palveluun. Asiakasraadeilta saatava arvokas tieto auttaa palvelujen kehittämisessä yhä asiakaslähtöisemmiksi. Palvelu huomioi ihmiset erilaisissa elämäntilanteissa. Myös erityisryhmät saavat juuri heille kohdennettua palvelua. Täsmäpalvelusta on esimerkkinä In To Finland -palvelupiste Suomeen töihin tuleville ulkomaalaisille.

Mallinnetussa palvelussa asiakkaan asia hoidetaan ”kerralla kuntoon”, ottipa asiakas yhteyttä kehen tai mihin tahansa Kelassa. Kerralla kuntoon -ajatus toteutuu silloin, kun asiakas on palvelutilanteen jälkeen tietoinen, miten hänen asiansa jatkossa etenee, mitä hänen tulee seuraavaksi tehdä ja esimerkiksi milloin mahdollinen ajanvarauksen aika on.

Ihmisläheinen viestintä ja yhtenäinen ilme

Viestintä tukee parasta palvelua. Kelan uudistettu asiakasviestintä on ihmisläheistä, ja siitä näkyy palveluhenkisyys. Asiakasviestinnän uusi ilme näkyy mm. esitteissä, julisteissa, messuosastoilla ja lehdissä.

Kelan uudistetut internetsivut helpottavat tiedon löytymistä ja ohjaavat asiakkaita tehokkaammin käyttämään verkkopalveluja. Uudessa palvelussa on huomioitu henkilöasiakkaiden lisäksi työnantajasiakkaat ja yhteistyökumppanit.

Tietoon ja asiantuntemukseen luotetaan

Yli 70-vuotisen historiansa aikana Kelalle on tullut jatkuvasti uusia tehtäviä. Keväällä 2009 elatus- tukijärjestelmän toimeenpano siirtyy kunnilta Kelaan. Etuusasioiden lisäksi Kela on saanut viime vuosina hoitaakseen merkittäviä uudenlaisia tehtäviä.

Uusin Kelalle siirtyvä tehtävä on vaikeavammaisten tulkkauspalvelun järjestäminen. Siirron peruste- luissa todettiin mm., että Kelalla katsottiin olevan parhaat edellytykset järjestää palvelu siten, että palvelut ovat kattavasti saatavilla ja että toiminta hoidetaan valtakunnallisesti yhtenäisin perustein.

Kelan tehtävänä on rakentaa 2007–2011 kansallinen terveydenhuollon tietojärjestelmäpalvelu ja sen jälkeen ylläpitää sitä terveydenhuollon toimintayksiköiden käyttöä varten.

Kelan tietotekniseen osaamiseen luotetaan myös kansainvälisesti. Kela on valittu kuuden EU-maan joukkoon pilotoimaan uutta EU:n sähköistä tiedonvaihtoarkkitehtuuria. Kela toimii Suomessa koko sosiaaliturvasektorin osalta nk. access pointina, jonka kautta muista EU-jäsenvaltioista tulevat tiedot välitetään muille sektoreille (työeläkelaitoksille, julkiselle terveydenhuollolle, työvoimahallinnolle, työttömyyskassoille ja tapaturmavakuutuslaitoksille).

Kelan asiantuntemusta, osaavaa henkilöstöä ja tietotaito-osaamista arvostetaan. Kela on tulevai- suudessaakin vahva osaaja ja asiantuntija eri aloilla mm. ministeriöiden lainmuutosten valmistelussa. Kelan toteuttaman lainsäädännön tehokas toimeenpano, osaava henkilöstö, kehittyneet ja monipuo- liset palvelukanavat, hyvä hallinto, asiantuntevat ja tehokkaat tukitoiminnot sekä laadukas palvelu varmistavat asiakkaille parhaan julkisen sektorin palvelun.

Talous

Vuonna 2009 Kelan kulujen arvioidaan lisääntyvän 12,4 mrd. euroon eli 8 % vuodesta 2008. Erityi- sesti työttömyysturvaetuuksien määrä nousee taloudellisen tilanteen heikentyessä. Huhtikuun alus- ta Kelan hoidettavaksi tulee uusi etuus, kun elatustuen toimeenpano siirtyy kunnilta Kelalle.

Vuoden 2009 alusta lukien Kelan rahoitusta selkiytettiin. Muun sosiaaliturvan etuuksien hoitamista varten perustettiin itsenäinen sosiaaliturvan yleisrahasto. Sairausvakuutuksen rahoitusomaisuuden liikkumavaraa laajennettiin kahdella prosenttiyksiköllä vakuutusmaksujen maksuprosenttien pienten heilahtelujen välttämiseksi. Kansaneläkerahaston rahoitusta uudistettiin siten, että valtio rahoittaa 53 %:n perusrahoitusosuudella kansaneläkkeitä ja toimintakuluja sekä turvaa rahaston vähimmäistason lisärahoitusosuudella. Kaikkien työnantajien kansaneläkemaksua alennetaan 0,801 % huhtikuun alusta 2009. Valtion perusrahoitusosuutta kansaneläkkeistä korotetaan samalla 53 %:sta 76 %:iin. Vuoden 2010 alusta kansaneläkemaksu on tarkoitus poistaa pysyvästi. Kansaneläkkeiden kestävä rahoitus turvataan jatkossa pysyvällä tavalla. Toimintakulut kohdennetaan vuodesta 2009 lähtien toimintojen suhteessa kansaneläkerahastoon, sairausvakuutusrahastoon ja sosiaaliturvan yleisrahastoon.

KUVAUS KELAN HALLINNOINTI-, JOHTAMIS- JA VALVONTAJÄRJESTELMISTÄ 1.1.2009 LUKIEN

Laki Kansaneläkelaitoksesta ja Kelan työjärjestys

Kelan asema perustuu Suomen perustuslain (731/1999) 36 §:ään. Sen mukaan eduskunta valitsee valtuutetut valvomaan Kansaneläkelaitoksen hallintoa ja toimintaa sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään.

Kelan asemasta, tehtävistä ja hallinnosta on säädetty Kansaneläkelaitoksesta annetussa laissa (731/2001). Lain 1 §:n mukaan Kela on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos, jonka hallintoa ja toimintaa valvovat eduskunnan valitsevat valtuutetut. Lain 2 §:n mukaan Kelan sosiaaliturvaa koskevista tehtävistä säädetään etuuksia koskevissa eri laeissa. Lain 3 §:n mukaan Kelan toimielimiä ovat valtuutetut ja hallitus.

Kelan hallitus on edellä mainitun lain 7 §:n 1 momentin 3 kohdan nojalla vahvistanut Kelan työjärjestyksen. Työjärjestyksessä säädetään asioiden esittelystä hallituksessa, pääjohtajan ja johtajien tehtävistä, keskushallinnon organisaatiosta, hallinnollisia päätöksiä koskevasta asioiden esittelystä sekä osastopäällikön, ryhmäpäällikön, aluejohtajan ja vakuutuspiirin johtajan tehtävistä ja kelpoisuusehdoista.

Valtuutetut

Em. lain 4 §:n nojalla eduskunta valitsee 12 valtuutettua ja hyväksyy valtuutetuille johtosäännön. Valtuutettujen toimikausi kestää vaalikauden eli neljä vuotta.

Valtuutettujen tehtävät on määritelty lain 5 §:ssä. Sen mukaan valtuutettujen tehtävänä on valvoa Kelan hallintoa ja toimintaa ottaen muun ohella huomioon laitoksen palvelujen laatu ja saatavuus. Valtuutetut määräävät hallituksen jäsenet ja tekevät tasavallan presidentille esityksen pääjohtajan ja johtajien nimittämisestä. Valtuutettujen tehtävänä on lisäksi valita Kelan tilintarkastajat, vahvistaa hallituksen esityksestä tilinpäätöksen perusteet, vahvistaa tilinpäätös ja päättää vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle sekä antaa vuosittain toiminnastaan kertomus eduskunnalle. Eduskunta on vahvistanut valtuutetuille johtosäännön, jossa säädetään mm. valtuutettujen tehtävistä ja kokouksista.

Hallitus

Em. lain 6 §:ssä säädetään hallituksen kokoonpanosta, 7 §:ssä hallituksen tehtävistä ja 8 §:ssä päätöksenteosta hallituksessa. Kelan työjärjestyksen 1 §:ssä on lisäksi säädetty asioiden esittelystä hallituksessa.

Hallituksessa on lain mukaan enintään 10 jäsentä, jotka valtuutetut määräävät. Hallituksen jäseniä määrättäessä otetaan huomioon sosiaaliturvan, johtamisen, hallinnon sekä talous- ja sijoitustoiminnan asiantuntemus. Hallituksen jäsenistä yksi on sosiaali- ja terveysministeriön, yksi työnantajakeskusjärjestöjen, yksi palkansaajakeskusjärjestöjen ja yksi maa- ja metsätaloustuottajien keskusjärjestöjen edustaja. Hallituksen toimikausi on kolme vuotta. Hallitukseen kuuluu tällä hetkellä 10 jäsentä. Kelan henkilöstön edustajalla on läsnäolo- ja puheoikeus hallituksen kokouksissa.

Hallituksen tehtävänä on johtaa ja kehittää Kelan toimintaa. Hallituksella on yleistöimivalta hoitaa Kelan asioita. Hallituksen tehtävänä on mm. vahvistaa vuosittain Kelan toiminta- ja taloussuunnitelma, laatia vuosittain Kelan toimintakertomus ja tilinpäätös, vahvistaa Kelan työjärjestys, päättää Kelan varojen sijoitustoiminnan yleisistä periaatteista, päättää kiinteän omaisuuden ostamisesta ja myymisestä, päättää pääjohtajan ja johtajien välisestä työnjaosta sekä ottaa työsopimussuhteeseen johtavat toimihenkilöt.

Hallitus kokoontuu pääsääntöisesti kuukausittain.

Hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenen esteellisyys määräytyy hallintolain 27:n ja 28 §:n mukaan ja vaitiolovelvollisuus viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 23 §:n mukaan. Hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja jäsenet antavat vuosittain Rahoitustarkastuksen sisäpiiri-ilmoitusta vastaavan sisäpiiri-ilmoituksen.

Hallituksen asettamat työryhmät

Hallitus on asettanut palkitsemistyöryhmän ja tarkastustoimikunnan.

Johdon palkkausjärjestelmään liittyvään palkitsemistyöryhmään kuuluvat hallituksen puheenjohtaja, hallituksen varapuheenjohtaja, pääjohtaja ja pääjohtajan sijainen.

Tarkastustoimikunta on asetettu sisäisen tarkastuksen valvomista ja ohjaamista sekä sen ja tilintarkastuksen koordinoitua varten. Tarkastustoimikuntaan kuuluu puheenjohtajana hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtajana hallituksen varapuheenjohtaja sekä jäsenenä yksi hallituksen jäsen, Kelan pääjohtaja ja valvontatilintarkastaja. Sisäisen tarkastuksen päällikkö toimii toimikunnan sihteerinä ja esittelijänä.

Pääjohtaja ja johtajat

Em. lain 9 §:n mukaan Kelassa on pääjohtaja ja enintään viisi johtajaa, jotka tasavallan presidentti nimittää valtuutettujen esityksestä. Tasavallan presidentti määrää yhden johtajista pääjohtajan sijaiseksi. Pääjohtajan ja johtajien kelpoisuusvaatimuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella. Pääjohtajan ja johtajien palvelussuhteesta on soveltuvin osin voimassa, mitä valtion virkamieslaissa (750/1994) on säädetty.

Kelan hallitus on em. lain 7 §:n nojalla vahvistanut pääjohtajan ja johtajien välisen työnjaon. Pääjohtajan tehtävistä on säädetty lain 9 §:n 3 momentissa ja työjärjestyksen 2 §:ssä. Johtajien tehtävistä on säädetty työjärjestyksen 3 §:ssä.

Lain 9 §:n 3 momentin mukaan pääjohtaja vastaa Kansaneläkelaitoksen strategisesta suunnittelusta sekä operatiivisesta johtamisesta ja kehittämisestä, asioiden esittelystä hallitukselle ja hallituksen päätösten toimeenpanosta sekä valmistelee työjärjestyksen hallituksen päätettäväksi. Työjärjestyksen 2 §:n mukaan hän lisäksi valmistelee vuosittain Kelan toiminta- ja taloussuunnitelman hallituksen päätettäväksi sekä vastaa hallituksen hänen vastuulleen antamista yksiköistä ja niille kuuluvista asioista. Pääjohtaja päättää johtajien esityksistä tulosityksiköiden työjärjestykset.

Työjärjestyksen 2 §:n mukaan hallitus tekee toiminta- ja taloussuunnitelman pohjalta tulossopimuksen pääjohtajan kanssa. Pääjohtaja tekee tulossopimukset johtajien kanssa.

Työjärjestyksen 3 §:n mukaan johtajat vastaavat hallituksen heidän vastuulleen antamien yksiköiden ja niille kuuluvien asioiden suunnittelusta sekä johtamisesta. Johtajat raportoivat pääjohtajalle.

Alue- ja paikallishallinnon toiminnasta vastaa hallituksen tätä tehtävää hoitamaan määräämä johtaja. Hän tekee tulossopimukset aluejohtajien kanssa.

Johtajat toimivat toistensa sijaisina hallituksen päätöksen mukaisesti. Pääjohtajan sijaisena toimii tehtävään määrätty johtaja.

Johtoryhmä

Työjärjestyksen 4 §:n mukaan pääjohtajan johdolla toimii johtajista koostuva johtoryhmä. Johtoryhmässä käsitellään hallitukselle esiteltävät keskeiset kysymykset ja muut asiat, jotka vaativat yksittäistä toimialaa laajempaa tarkastelua. Johtoryhmä kokoontuu pääsääntöisesti viikoittain.

Sijoitusasioissa noudatettava päätöksentekomenettely

Em. lain 15 §:ssä on säädetty varojen sijoittamisesta ja sijoitussuunnitelmasta. Sen mukaan Kansaneläkelaitoksen rahastojen varoja sijoitettaessa on huolehdittava sijoitusten varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä sijoitusten asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Kelan hallituksen on laadittava varojen sijoittamista koskeva sijoitussuunnitelma. Sijoitussuunnitelmassa on erityisesti otettava huomioon rahastojen luonne ja sijoitustoiminnan vaatimukset. Sijoitussuunnitelman mukaisesta varojen sijoittamisesta vastaavat hallituksen tekemän delegointipäätöksen nojalla pääjohtaja ja talousosaston osastopäällikkö.

Palkkaus- ja palkitsemismenettely

Valtuutettujen palkkioista säädetään valtuutettujen johtosäännössä. Em. lain 5 §:n nojalla valtuutetut määräävät hallituksen jäsenten palkkiot. Lain 7 §:n nojalla hallitus vahvistaa pääjohtajan ja muiden johtajien palkka-, eläke- ja muut edut. Hallitus on myös vahvistanut toimihenkilöiden palkkausta koskevat perusteet. Lain 21 §:n nojalla pääjohtajien, johtajien ja johtavien toimihenkilöiden palkkatiedot ovat julkisia.

Toimihenkilöiden työhön ottamisesta säädetään hallituksen hallinnollisia asioita koskevasta toimivallasta antamassa päätöksessä.

Sisäinen tarkastus

Työjärjestyksen 6 §:n mukaan keskushallinnossa toimii pääjohtajan alaisena sisäinen tarkastus, jonka toimintaohjeen vahvistaa hallitus. Toimintaohjeen 1 §:n mukaan sisäinen tarkastus on Kelan ohjaus- ja valvontajärjestelmän osa, joka avustaa hallitusta, pääjohtajaa ja johtoryhmää heidän toteuttaessaan valvontavelvollisuuttaan.

Sisäinen tarkastus laatii kutakin vuotta varten tarkastuksen vuosisuunnitelman. Tarkastustoimikunta hyväksyy tämän suunnitelman. Vuosisuunnitelma annetaan myös tiedoksi hallitukselle ja johtoryhmälle. Sisäisessä tarkastuksessa noudatetaan sisäisen tarkastuksen kansainvälisiä standardeja.

Sisäisen tarkastuksen muodostavat sisäisen tarkastuksen päällikkö sekä toiminnan edellyttämä määrä sisäisiä tarkastajia ja avustavaa henkilöstöä. Osalla heistä asemapaikkana on aluekeskus.

Sisäinen tarkastus laatii kausiraportin kolmannesvuosittain, ja se raportoidaan tarkastustoimikunnalle ja pääjohtajalle. Keskeiset havainnot raportoidaan myös hallitukselle. Sisäisen tarkastuksen arviointiraportit tai otteet niistä jaetaan pääjohtajalle, arvioitujen yksiköiden esimiehille ja tarpeen mukaan muille tahoille.

Riskienhallinta

Hallitus on vahvistanut riskienhallinnan periaatteet ja vastuut. Riskienhallinnan periaatteet ohjaavat riskienhallinnan kokonaisuutta, ja niillä varmistetaan Kelan perustehtävän sekä strategisten ja operatiivisten tavoitteiden toteuttamista. Riskienhallintaopas on julkaistu Kelan sisäisillä intranetsivuilla. Riskienhallintaa sovelletaan koko Kelassa yhtenäisin menetelmin ja systemaattisesti.

Tilintarkastus

Em. lain 5 §:n mukaan valtuutetut valitsevat tarpeellisen määrän tilintarkastajia ja vahvistavat heille johtosäännön. Tällä hetkellä tilintarkastajia on kahdeksan. Tilintarkastajat ovat valinneet yhden tilintarkastajista valvontatilintarkastajaksi, joka antaa tilintarkastajien käsiteltäväksi neljännesvuosittain valvontaraportin. Valvontaraportti lähetetään tiedoksi valtuutetuille ja hallitukselle.

Johtosäännön 2 §:n mukaan tilintarkastajien tehtävänä on tarkastaa Kelan hallintoa, omaisuuden hoitoa ja toimintaa. Em. lain 18 §:n mukaan tilintarkastuksen toimittamisessa noudatetaan soveltuvin osin tilintarkastuslain (459/2007) säännöksiä. Tilintarkastajat toimittavat tilintarkastuksen ja antavat valtuutetuille tilintarkastuskertomuksen vuosittain tilivuotta seuraavan huhtikuun loppuun mennessä. Valtuutetut määräävät tilintarkastajien palkkiot.

Viestintä

Kelan viestinnän keskeiset linjaukset, tehtävät, organisointi ja työnjako kuvataan Viestinnän periaatteissa. Hallinto-osastossa toimii viestintäyksikkö, jonka tehtävänä on mm. kehittää Kelan viestintää pääjohtajan tukena, avustaa ylintä johtoa, osastoja, alueita ja vakuutuspiirejä viestinnässä sekä vastata koko Kelan keskitetyn mediaviestinnän ja asiakasviestinnän toteutuksesta, keskitetystä sisäisestä viestinnästä ja verkkoviestinnästä. Kela julkaisee kahta asiakaslehteä sekä henkilöstölehteä. Viestintäyksikköä johtaa viestintäpäällikkö, joka toimii myös lehtien ja internetsivujen päätoimittajana.

TOIMIELIMET 2008

Hallitus

Nummikoski, Velipekka, valtiosihteeri, hallituksen puheenjohtaja
 Aaltonen, Elli, varapuheenjohtaja
 Ihalainen, Rauno, sairaanhoitopiirin johtaja
 Knuuti, Kaarina, johtaja
 Kokkonen, Paula, apulaiskaupunginjohtaja
 Laatunen, Lasse, lakiasiaintohtaja
 Lehto-Häggroth, Elina, apulaiskaupunginjohtaja
 Näätsaari, Sinikka, ohjelmapäällikkö
 Perttula, Pekka, tutkija
 Pukkila, Tarmo, ylijohaja
 Järvinen, Brita, puheenjohtaja, henkilöstön edustaja, puhe- ja läsnäolo-oikeus

Johtajat

Huuhtanen, Jorma, pääjohtaja
 Puhakka, Matti, johtaja, pääjohtajan sijainen
 Pesola, Helena, johtaja
 Apukka, Asko, johtaja
 Forss, Mikael, johtaja

Valtuutetut

Kiljunen, Anneli, kansanedustaja, puheenjohtaja
 Varajäsen: Kuusisto, Merja, kansanedustaja
 Lehti, Eero, kansanedustaja, varapuheenjohtaja 1.1.–1.4.
 Toivakka, Lenita, kansanedustaja 2.4. lukien
 Larikka, Jari, kansanedustaja
 Karhuvaara, Arja, kansanedustaja, varapuheenjohtaja 6.5. lukien
 Salo, Petri, kansanedustaja
 Heikkinen, Hannakaisa, kansanedustaja
 Paloniemi, Aila, kansanedustaja
 Kaunisto, Timo, kansanedustaja
 Salovaara, Pertti, kansanedustaja
 Koski, Valto, kansanedustaja
 Taiveaho, Satu, kansanedustaja
 Lauslahti, Sanna, kansanedustaja
 Asko-Seljavaara, Sirpa, kansanedustaja
 Manninen, Hannes, kansanedustaja

Henriksson, Anna-Maja, kansanedustaja
 Ojansuu, Kirsi, kansanedustaja
 Sinnemäki, Anni, kansanedustaja
 Rajamäki, Kari, kansanedustaja
 Koskinen, Marjaana, kansanedustaja 1.1.–10.9.
 Taimela, Katja, kansanedustaja 11.9. lukien
 Sihto, Paula, kansanedustaja
 Kärkkäinen, Kari, kansanedustaja
 Valpas, Unto, kansanedustaja
 Tiusanen, Pentti, kansanedustaja

Tilintarkastajat

Koskela, Markku, professori, KHT, tilintarkastajien puheenjohtaja
 Varajäsen: Virtanen, Kalervo, professori, KHT
 Väättäinen, Tuula, kansanedustaja, tilintarkastajien varapuheenjohtaja
 Polvi, Iivo, KHT, JHTT
 Asell, Marko, kansanedustaja
 Paatero, Sirpa, kansanedustaja
 Ahonen, Esko, kansanedustaja
 Auvinen, Markku, sairaanhoitopiirin apulaisjohtaja
 Hoskonen, Hannu, kansanedustaja
 Rasinmäki, Jorma, kaupunginjohtaja, HTT
 Hemmilä, Pertti, kansanedustaja
 Kataja, Sampsa, kansanedustaja
 Kurvinen, Esko, toimitusjohtaja
 Krank, Lea, KTM
 Tuokko, Yrjö, kauppatieteiden maisteri, KHT
 Guttorm, Olavi, KHT

JOHTAVAT TOIMIHENKILÖT

Osastopäälliköt

Rantamäki, Juhani (hallinto-osasto)
 Meriläinen, Erkki (talousosasto)
 Lankinen, Pasi (henkilöstöosasto)
 Kivimäki, Elise (terveys- ja toimeentuloturvaosasto)
 Neimälä, Anne (eläke- ja toimeentuloturvaosasto)
 Hytönen, Veikko (tietohallinto-osasto)
 Luotola, Jouni (palveluosasto)

Karjala, Esko (aktuaari- ja tilasto-osasto)

Kangas, Olli (tutkimusosasto)

Muut johtavat toimihenkilöt

Järvisalo, Jorma, ylilääkäri

Lindroos, Kari, sisäisen tarkastuksen päällikkö

Aarnio, Eija, opintotukikeskuksen johtaja

Huusko, Tiina, kuntoutuspäällikkö

Suominen, Markku, atk-päällikkö

Aluejohtajat

Lämsä, Tuomo (Pohjois-Suomen aluekeskus)

Ollikainen, Kai (Länsi-Suomen aluekeskus)

Hänninen, Sari (Itä-Suomen aluekeskus)

Kuusiaho, Heikki (Lounais-Suomen aluekeskus)

Hongell, Sirkka (Etelä-Suomen aluekeskus)

NEUVOTTELUKUNNAT

Kelan neuvottelukunta 1.1.–31.3.

Huhtanen, Jorma, pääjohtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja

Kairisalo, Anja, hallitusneuvos, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja

Eriksson, Rolf, johtaja

Hirvonen, Hannu, hallitusneuvos

Korkeaoja, Lauri, pääsihteeri

Koskinen, Leena, neuvotteleva virkamies

Laine-Häikiö, Kaarina, toimitusjohtaja

Lemmetty, Markku, neuvottelupäällikkö

Merimaa, Marja, ylijohaja

Mäkinen, Hannu, budjettipäällikkö

Norppa, Tiina, työsuojelun päävaltuutettu

Pihkala, Marja, järjestöpäällikkö

Sainio, Aino, puheenjohtaja

Salomaa, Markku, johtaja

Tenhiälä, Hannu, puheenjohtaja

Tuominen, Risto, lainopillinen asiamies

Varajäsenet:

Ginström, Tage, toiminnanjohtaja

Heikkilä, Karri, edunvalvontasihteeri

Heikkilä, Matti, ylijohtaja

Kelan neuvottelukunta 1.4. lukien

Huhtanen, Jorma, pääjohtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja

Tenhiälä, Hannu, puheenjohtaja, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja

Ilveskivi, Paula, lakimies

Kairisalo, Anja, johtaja

Koskinen, Leena, neuvotteleva virkamies

Könkkölä, Kalle, toiminnanjohtaja

Merikallio, Jussi, johtaja

Mäkinen, Hannu, budjettipäällikkö

Norppa, Tiina, työsuojelun päävaltuutettu

Oivo, Tuija, ylijohtaja

Ruuskanen-Himma, Eila, viestintäjohtaja

Sainio, Aino, puheenjohtaja

Salomaa, Markku, johtaja

Tuominen, Risto, lainopillinen asiamies

Vaisto, Heikki, toiminnanjohtaja

Viskari, Tuomas, pääsihteeri

Varajäsenet:

Heikkilä, Matti, ylijohtaja 1.4.–20.7.

Simpura, Jussi, ylijohtaja 1.10. lukien

Korkman, Rikard, asiamies

Murto, Armi, puheenjohtaja

Nokela, Juhani, pääsihteeri

Sairausvakuutusasiain neuvottelukunta

Forss, Mikael, johtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja

Pesola, Helena, johtaja, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja

Varajäsen: Apukka, Asko, johtaja

Partanen, Marja-Liisa, apulaisosastopäällikkö

Järvinen, Pekka, hallitusneuvos

Pukkila, Tarmo, ylijohtaja

Kairisalo, Anja, johtaja

Keskitalo, Riitta, lääketieteen lisensiaatti

Pöyry, Matti, toiminnanjohtaja

Kaukinen, Kari, ylilääkäri

Rantahalvari, Vesa, asiantuntija

Näättsaari, Sinikka, ohjelmapäällikkö

Väänänen, Pirjo, sosiaalipoliittinen asiantuntija

Flinkman, Mervi, terveys- ja sosiaalipoliittinen asiamies 1.1.–27.3.

Lehtovirta, Riitta, sosiaali- ja terveystieteellinen asiantuntija 27.3.–14.8.

Työläjärvi, Riitta, sosiaali- ja terveystieteellinen asiantuntija 14.8. lukien

Ilveskivi, Paula, lakimies

Koski, Valto, kansanedustaja

Rehula, Juha, kansanedustaja

Sosiaalilääketieteellinen neuvottelukunta

Järvisalo, Jorma, ylilääkäri, neuvottelukunnan puheenjohtaja

Huttunen, Jussi, professori, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja ja jäsen

Hirvensalo, Eero, dosentti

Holi, Tarja, apulaisjohtaja

Huupponen, Risto, professori

Ihalainen, Risto, varatoiminnanjohtaja

Varajäsen: Saarni, Samuli, varapuheenjohtaja

Isohanni, Matti, professori

Kivelä, Sirkka-Liisa, professori

Lahtela, Jorma, dosentti

Leirisalo-Repo, Marjatta, professori

Neuvonen, Pertti, professori

Pöyry, Matti, toiminnanjohtaja

Sulkava, Raimo, professori

Taskinen, Helena, professori

Tilvis, Reijo, professori

Asiantuntijat:

Elonen, Erkki, dosentti

Eronen, Marianne, asiantuntijalääkäri

Helminen, Sari, asiantuntijahammaslääkäri

Honkala, Eino, professori

Keränen, Tapani, dosentti

Ketola, Eeva, päätoimittaja

Varajäsen: Komulainen, Jorma, kehittämisspäälikkö

Kivelä, Tero, professori

Klaukka, Timo, terveystutkimuksen päällikkö

Knuuttila, Matti, professori

Koivisto, Pekka, johtava lääkäri

Kruuti, Jaana, yliopprovisori

Leinonen, Esa, professori

Lönnqvist, Jouko, professori

Meurman, Jukka, professori

Mäkelä, Marjukka, professori

Varajäsen: Malmivaara, Antti, ylilääkäri

Reunala, Timo, professori

Tiitinen, Aila, professori

Tukiainen, Pentti, professori

Palomäki, Heikki, asiantuntijalääkäri, sihteeri ja jäsen

Eläkeasiain neuvottelukunta

Pesola, Helena, johtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja

Forss, Mikael, johtaja, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja ja jäsen

Pirttimäki, Raili, johtava lääkäri

Varajäsen: Telakivi, Tiina, asiantuntijalääkäri

Neimala, Anne, osastopäällikkö

Seppälä, Marja-Leena, etuuspäällikkö

Haikarainen, Tuulikki, apulaisosastopäällikkö, hallitusneuvos

Rossi, Juha, vanhempi hallitussihteeri

Lindell, Christina, osastopäällikkö

Kautto, Mikko, osastopäällikkö

Rantahalvari, Vesa, asiantuntija

Åström, Johan, asiantuntija

Kallinen, Kaija, apulaisjohtaja

Väänänen, Pirjo, sosiaalipoliittinen asiantuntija

Puura, Heli, lakimies

Lehtovirta, Riitta, sosiaali- ja terveystieteellinen asiantuntija 1.1.–14.8.

Työläjäjärvi, Riitta, sosiaali- ja terveystieteellinen asiantuntija 14.8. lukien

Lumiaho, Maire, lakimies

Aaltonen, Seppo, johtaja

Fellman, Veronica, toiminnanjohtaja

Gabrielson, Leena, toiminnanjohtaja

Strömberg, Erik, lainsäädäntöneuvos

Sukselainen, Tuomas, budjettineuvos

Neimala, Antti, johtaja

Tuominen, Risto, lainopillinen asiamies

Häkkilä, Hilkka, puheenjohtaja

Partanen, Hannu, toiminnanjohtaja

Työterveyshuoltoneuvottelukunta

Forss, Mikael, johtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja

Kivimäki, Elise, osastopäällikkö, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja ja jäsen

Lamberg, Matti, lääkintöneuvos

Varajäsen: Kairisalo, Anja, johtaja

Savolainen, Heikki, lääkintöneuvos

Aalto, Asko, lääkintöneuvos

Husman, Kaj, osaamiskeskuksen johtaja

Rautio, Maria, tiimipäällikkö

Larjo, Pia, työterveyshuollon erikoislääkäri 1.1.–1.3.

Anthoni, Sari, työterveyshuollon erikoislääkäri 1.3. lukien

Kyrö, Marja, työterveyshuollon erikoislääkäri

Rautjärvi, Leila, puheenjohtaja

Pimiä, Riitta, toimitusjohtaja

Haring, Kari, asiantuntija

Perimäki, Raili, työympäristöasiantuntija

Kaukinen, Kari, ylilääkäri

Toivonen, Rauno, asiantuntija

Hollmén, Jyrki, asiantuntija

Rantahalvari, Vesa, asiantuntija

Lumiaho, Maire, lakimies

Mattila, Ilpo, asiamies

Flinkman, Mervi, sosiaali- ja terveystieteellinen asiamies 1.1.–1.4.

Lehtovirta, Riitta, sosiaali- ja terveystieteellinen asiantuntija 1.4.–1.9.

Työläjärvä, Riitta, sosiaali- ja terveystieteellinen asiantuntija 1.9. lukien

Kivipelto, Saga, terveydenhoitaja

Ilveskivi, Paula, lakimies

Pätäri, Jarmo, lakimies

Tähtinen, Outi, lainopillinen asiamies, 24.1. lukien

Hirvonen, Merja, työmarkkina-asiamies

Kuntoutusasiain neuvottelukunta

Forss, Mikael, johtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja

Huusko, Tiina, kuntoutuspäällikkö, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja ja jäsen

Järvisalo, Jorma, ylilääkäri

Varajäsen: Haukipuro, Kyösti, vakuutusalueen ylilääkäri

Kivimäki, Elise, osastopäällikkö

Laine, Arto, työterveyshuoltopäällikkö

Autti-Rämö, Ilona, terveystutkimuksen päällikkö

Klaukka, Timo, terveystutkimuksen päällikkö

Järvinen, Hanna, vakuutusalueen ylilääkäri
 Kiuttu, Jorma, vakuutusalueen ylilääkäri
 Haikarainen, Tuulikki, hallitusneuvos
 Kairisalo, Anja, johtaja
 Kerminen, Päivi, hallitusneuvos
 Kuusinen, Patrik, ylitarkastaja
 Loijas, Sari, ylitarkastaja
 Könkkölä, Kalle, toiminnanjohtaja
 Mahlamäki, Pirkko, pääsihteeri
 Ruponen, Teuvo, kuntoutusjohtaja
 Kaukinen, Kari, ylilääkäri
 Rantahalvari, Vesa, asiantuntija
 Väänänen, Pirjo, sosiaalipoliittinen asiantuntija
 Haring, Kari, asiantuntijalääkäri
 Lehtovirta, Riitta, sosiaali- ja terveystieteellinen asiantuntija 1.1.–1.9.
 Työläjäärvi, Pirkko, sosiaali- ja terveystieteellinen asiantuntija 1.9. lukien
 Puura, Heli, lakimies
 Lumiaho, Maire, lakimies
 Mattila, Ilpo, asiamies
 Tähtinen, Outi, lainopillinen asiamies
 Tuominen, Risto, lainopillinen asiamies
 Karhunen, Sirkka-Liisa, kehityspäällikkö
 Uotinen, Sami, neuvotteleva lakimies
 Tervonen, Hilppa, valmistelupäällikkö
 Varjonen, Elina, kehittämisspäällikkö
 Piispanen, Pekka, johtaja
 Ahlgren, Ulla, tiedottaja
 Suikkanen, Asko, sosiologian professori
 Järvikoski, Aila, kuntoutuksen professori
 Ylinen, Aarne, kuntoutusylilääkäri 1.1.–22.8
 Leino, Eeva, kuntoutusylilääkäri

Työttömyysturva-asiain neuvottelukunta

Forss, Mikael, johtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja
 Kivimäki, Elise, osastopäällikkö, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja ja jäsen
 Puura, Heli, lakimies
 Varajäsen: Aaltonen, Juri, lakimies
 Salo, Esko, hallitusneuvos
 Päivänsalo, Kirsi, hallitussihteeri

Lundström, Stina, työttömyyskassan johtaja

Apell, Jaana, lakimies

Pohja, Heikki, toimitusjohtaja

Oksanen, Tapio, talousjohtaja

Väänänen, Pirjo, sosiaalipoliittinen asiantuntija

Näätsaari, Sinikka, ohjelmapäällikkö 1.1.–1.11.

Kopra, Ville, ekonomisti 1.11. lukien

Rautiainen, Hannu, lainopillinen asiamies

Nyyssölä, Mikko, asiantuntija

Airikkala, Risto, päälakimies

Lumiaho, Maire, lakimies

Tuominen, Risto, lainopillinen asiamies

Onnela, Maritta, kassanjohtaja

Jussila, Niina, tarkastusyksikön päällikkö

Rautanen, Erja, johtaja

Talonen, Juhani, toiminnanjohtaja

Nenonen, Ranja, yhteisjärjestön puheenjohtaja

Hartikka, Raili, hallitusneuvos 1.1.–1.11.

Kerminen, Päivi, hallitusneuvos 1.11. lukien

Korhonen, Tiina, ylitarkastaja 1.1.–1.11.

Meling, Timo, ylitarkastaja 1.11. lukien